POLIROM
Top 10+

Anna Gavalda

O iubeam

ANNA
GAVALDA
O iubeam

Traducere din limba franceză
de Constanța Ciocârlie

POLIROM
2014

ANNA GAVALDA s-a născut la 9 decembrie 1970 în Boulogne-Billancourt. Mărturiseşte că îşi petrece în fiecare dimineaţă câte trei ore scriind „pentru adulţii care trebuie să fie treziţi din somn“. În 1998 a câştigat trei premii întâi la trei mari concursuri de proză: Melun, Saint-Quentin şi Issy-sur-les-Moulineaux. Un an mai târziu i-a apărut volumul de povestiri *Aş vrea să mă aştepte şi pe mine cineva* (Polirom, 2006), ajuns la a douăsprezecea ediţie, vândut în Franţa în sute de mii de exemplare, tradus în treizeci şi şase de limbi şi distins cu Le Grand Prix RTL-*Lire* 2000. În februarie 2002 îi apare romanul *O iubeam*, cu un uriaş succes de public (peste 250.000 de exemplare vândute în primele opt luni de la apariţie), iar în 2005, *Împreună* (Polirom, 2005, 2011, 2014), intrat imediat pe listele de bestselleruri din toată Europa. A mai publicat o carte pentru adolescenţi, *35 de kilograme de speranţă* (2002), *Cea care alină* (2008; Polirom, 2008), roman care analizează existenţa solicitantă şi extenuantă a omului contemporan, *Minunata evadare* (2009) şi *Billie* (2013).

Pentru Constance

— Ce spui?
— Spun că o să le duc. O să le prindă bine să plece puţin…
— Când, adică? a întrebat soacră-mea.
— Acum.
— Acum? Doar nu-ţi trece prin cap să…
— Ba da, îmi trece.
— Bine, dar cum vine asta? E aproape unsprezece. Pierre, tu…
— Suzanne, eu cu Chloé vorbesc. Chloé, ascultă-mă. Am chef să vă duc departe de aici. Vrei?
— …
— Crezi că e o idee proastă?
— Nu ştiu.
— Du-te şi ia-ţi lucrurile. O să plecăm când te-ntorci.
— N-am chef să mă duc acasă.
— Atunci nu te duce. O să ne descurcăm la faţa locului.
— Dar tu nu…
— Chloé, Chloé, te rog… Ai încredere în mine.

Soacră-mea continua să se împotrivească:
— Asta-i bună! Doar n-o să treziţi fetele acum. Casa nici nu e încălzită. Nu-i nimic acolo. Nimic pentru ele. Ele…

El se ridicase în picioare.

*
*   *

Marion doarme în scaunul maşinii, cu degetul mare în gură; Lucie, făcută ghem, e lângă ea.
Mă uit la socru-meu. Stă drept. Mâinile strâng volanul. N-a scos o vorbă de când am plecat. Îi văd profilul la lumina farurilor, când ne încrucişăm cu alte maşini. Cred că e la fel de nefericit ca mine. Că e obosit. Că e dezamăgit.

Îmi simte privirea.
— De ce nu dormi? Ar trebui să dormi, ştii, ar trebui să-ţi laşi scaunul pe spate şi să adormi. Avem încă drum lung de făcut.
— Nu pot, îi răspund, te veghez.

Îmi surâde. Dacă poate fi numit surâs.
— Nu… eu te veghez.

Și ne întoarcem la gândurile noastre.
Și îmi ascund plânsul în mâini.

Ne-am oprit în faţa unei benzinării. Profit de absenţa lui ca să-mi verific mobilul.

Nici un mesaj.

Bineînţeles.

Sunt o tâmpită.

Sunt o tâmpită…

Deschid radioul. Îl închid.

Se întoarce.

— Vrei şi tu să te duci? Vrei ceva?

Încuviinţez.

Greşesc butonul, păhărelul se umple cu un lichid greţos pe care îl arunc imediat.

În magazin, cumpăr un pachet de pamperşi pentru Lucie şi o periuţă de dinţi pentru mine.

Refuză să pornească până nu-mi înclin spătarul.

*

*   *

Am deschis ochii când a pornit motorul.

— Nu te mişca. Stai aici cu fetele cât mai e cald. Eu mă duc să bag în priză radiatoarele din camera voastră. O să mă întorc să vă iau.

Iar m-am rugat de mobil.

La patru dimineaţa…

Sunt o tâmpită.

Imposibil să mai adorm.

Suntem toate trei culcate în patul bunicii lui Adrien. Cel care scârţâie îngrozitor. A fost al nostru.

Făceam dragoste mişcându-ne cât mai puţin.

Toată casa ştia când mişcai o mână sau un picior. Îmi amintesc de aluziile Christinei când am coborât în cea dintâi dimineaţă. Roşeam deasupra ceştilor şi ne ţineam de mână pe sub masă.

Învăţasem lecţia. O făceam cât se putea de discret.

Știu că o să se întoarcă în acest pat cu alta şi că şi cu ea o să scoată salteaua asta groasă şi o s-o trântească pe jos când n-or să mai rabde.

Cea care ne trezeşte e Marion. Îşi pune păpuşa să alerge pe plapumă în timp ce povesteşte o istorioară cu acadele care-şi iau zborul. Lucie îmi atinge genele: „Ochii ţi-s lipiţi de tot“.

Ne îmbrăcăm sub aşternut pentru că e prea frig în cameră.

Patul care geme le face să râdă.

Socru-meu a aprins focul în bucătărie. Îl zăresc în fundul grădinii, căutând butuci în şopron.

E prima dată când sunt singură cu el.

Nu m-am simţit niciodată în largul meu în compania lui. Prea distant. Prea tăcut. Și pe urmă, tot ce mi-a spus Adrien despre el, greutatea de a creşte sub privirile lui, asprimea lui, furiile lui, chinul şcolii.

La fel şi cu Suzanne. N-am văzut niciodată nimic afectuos între ei. „Pierre n-o prea arată, dar ştiu ce simte pentru mine“, mi-a mărturisit ea într-o zi, când vorbeam despre dragoste în timp ce desfăceam păstăile de fasole.

Dădeam din cap, dar nu înţelegeam. Nu-l înţelegeam pe acest om care se menaja şi îşi înfrâna pornirile. Să nu arăţi nimic de teamă să nu te simţi slab, n-am putut să pricep niciodată aşa ceva. La noi acasă schimbi mângâieri şi sărutări aşa cum respiri.

Îmi amintesc de o seară furtunoasă în bucătăria asta… Cumnata mea Christine se plângea de profesorii copiilor ei, îi făcea incompetenţi şi mărginiţi. De aici, conversaţia a alunecat spre educaţie, în general, şi apoi spre a lor, în particular. Vântul îşi schimbase direcţia. Pe nesimţite. Bucătăria se transformase în tribunal. Adrien şi sora lui, în procurori, iar în boxa acuzaţilor se găsea tatăl lor. Ce momente penibile… Și măcar dacă s-ar fi produs explozia, dar nu. Acreala fusese refulată, şi marea ciocnire evitată. Se mulţumiseră cu câteva împunsături ucigaşe.

Ca întotdeauna.

De altfel, cum ar fi fost cu putinţă aşa ceva? Socru-meu refuza să coboare în arenă. Asculta observaţiile acerbe ale copiilor lui, fără să le răspundă vreodată. „Cârtelile voastre trec peste mine ca apa peste penele gâştii“, conchidea totdeauna surâzând, înainte de a se retrage.

De data asta, totuşi, discuţia fusese mai aspră.

Îi văd şi acum faţa crispată şi mâinile strângând carafa de apă de parcă ar fi vrut s-o spargă sub ochii noştri.

Îmi închipuiam toate vorbele pe care nu le va spune niciodată şi încercam să pricep.

Ce anume înţelegea el? La ce se gândea când era singur? Și cum era în intimitate?

În disperare de cauză, Christine se întorsese spre mine:

— Și tu, Chloé, ce crezi despre toate astea?

Eram obosită, voiam ca seara aceea să se termine odată.

Mă săturasem de poveştile lor de familie.

— Eu… am spus îngândurată, eu cred că Pierre nu trăieşte printre noi, vreau să zic nu cu adevărat, cred că e un soi de marţian rătăcit în familia Dippel…

Ceilalţi au dat din umeri şi şi-au întors privirile în altă parte. Nu şi el.

A pus jos carafa şi faţa i s-a luminat, surâzându-mi. Era prima dată când îl vedeam zâmbind în felul ăsta. Poate şi ultima. Cred că în seara aceea s-a născut o anumită complicitate… Ceva foarte trainic. Încercasem să-l apăr cum puteam pe ciudatul meu marţian cu părul cărunt, care acum se îndreaptă spre uşa bucătăriei împingând o roabă cu lemne.

*

*   *

— Merge treaba? Nu ţi-e frig?

— Merge, merge, mulţumesc.

— Și fetiţele?

— Se uită la desenele lor animate.

— Se dau desene animate la ora asta?

— În vacanţă se dau în fiecare dimineaţă.

— Aşa?… Foarte bine. Ai găsit cafeaua?

— Da, da, mulţumesc.

— Dar tu, Chloé? Fiindcă veni vorba de vacanţă, n-ar trebui să…

— Să sun la serviciu?

— Poate, nu ştiu ce să zic…

— Ba da, ba da, o să sun…

Am început iar să plâng.

Socru-meu şi-a lăsat ochii în jos. Îşi scotea mănuşile.

— Iartă-mă, mă amestec unde nu-mi fierbe oala.

— Nu, nu, nu-i vorba de asta, e vorba că… Mă simt pierdută. Sunt complet pierdută… Eu… ai dreptate, o să-mi sun şefa.

— Cine ţi-e şef?

— O prietenă, cel puţin aşa cred, o să văd…

Mi-am legat părul cu un elastic vechi de-al lui Lucie, care se rătăcise în buzunarul meu.

— N-ai decât să-i spui că-ţi iei câteva zile de concediu ca să te ocupi de bătrânul tău socru morocănos…, mi-a sugerat el.

— Da… O să spun morocănos *şi* neputincios. Pare mai serios.

Surâdea suflând în ceaşcă.

Laure nu era acolo. I-am îngăimat trei vorbe asistentei ei, care mai avea un apel pe cealaltă linie.

Am sunat şi acasă. Am format codul robotului. Mesaje fără importanţă.

Ce-mi închipuiam?

Și iar mi-au dat lacrimile. Socrul meu a intrat şi a ieşit imediat.

Îmi spuneam: „Hai, trebuie să plângi o dată şi bine. Să-ţi seci lacrimile, să storci buretele, să pui la zvântat corpul ăsta mare şi trist şi pe urmă să întorci pagina. Să te gândeşti la altceva. Să faci un pas, apoi altul şi să iei totul de la capăt“.

Mi s-a spus asta de sute de ori. Gândeşte-te la altceva. Viaţa merge mai departe. Gândeşte-te la fete. N-ai dreptul să te dai bătută. Vino-ţi în fire.

Da, ştiu, o ştiu foarte bine, dar înţelegeţi-mă: nu reuşesc.

Și apoi, ce vrea să zică să trăieşti? Ce vrea să zică asta?

Copiii mei… Dar ce le pot eu oferi? O mamă care şchioapătă? O lume pe dos?

Sunt de acord să mă scol dimineaţa, să mă îmbrac, să mănânc, să le îmbrac, să le hrănesc, să rezist până seara şi să le culc sărutându-le. Pot s-o fac. Toată lumea poate. Dar nu mai mult.

Îndurare.

Nu mai mult.

— Mamă!

— Da, am răspuns ştergându-mi nasul cu mâneca.

— Mamă!

— Sunt aici, sunt aici…

Lucie era în faţa mea, cu paltonul peste cămaşa de noapte. O învârtea pe Barbie ţinând-o de păr.

— Știi ce-a spus Bunicuţu?

— Nu.

— A zis că o să mergem să mâncăm la McDonald's.

— Nu te cred, i-am răspuns.

— Ba da, să ştii, i-adevărat. Chiar el ne-a spus.

— Când?

— Mai înainte.

— Da' eu credeam că urăşte McDo…

— Nuu, nu le urăşte. A zis că o să mergem la cumpărături şi că după aia o să mergem toţi la McDonald's, chiar şi tu, chiar şi Marion, chiar eu şi chiar şi el!

M-a luat de mână în timp ce urcam scara.

— Știi că n-am aproape nimic de îmbrăcat aici. Am uitat toate hainele la Paris…

— Aşa e, am admis, am uitat tot.

— Da' ştii ce-a zis Bunicuţu?

— Nu.

— Ne-a spus mie şi lui Marion că o să ne cumpere el când o să mergem la cumpărături. Haine pe care o să putem să ni le alegem singure.

— Ei, taci!

O îmbrăcam pe Marion gâdilând-o pe burtă.

În vremea asta, stând pe marginea patului, Lucie continua să înainteze uşor-uşor spre ce voia să obţină.

— Și a zis că e de acord…

— De acord cu ce?

— De acord cu tot ce i-am cerut…

Nenorocire!

— Ce i-ai cerut?

— Haine de Barbie.

— Pentru Barbie a ta?

— Pentru Barbie a mea şi pentru mine. La fel pentru amândouă!

— Vrei să spui ororile alea de tricouri care lucesc!?

— Da, şi tot ce merge cu ele: blugii roz, bascheţii roz cu eticheta Barbie pe ei, şosetele cu nodul ăla mic… Știi, aici… Noduleţul din spate…

Îmi arăta glezna.

Am lăsat-o jos pe Marion.

— Superrrbă, i-am spus, o să fii superrrrrrbă!!!

Gura i s-a strâmbat.

— Știam eu! Ţie toate chestiile frumoase ţi se par nasoale…

Râdeam, sărutându-i mutriţa adorabilă.

Și-a pus rochia, visând.
— O să fiu frumoasă, nu?
— Și aşa eşti frumoasă, scumpa mea, şi aşa eşti foarte, foarte frumoasă.
— Da, dar aşa, şi mai şi…
— Crezi că se poate?
S-a gândit.
— Da, cred…
— Hai, întoarce-te.

Fetele, ce invenţie grozavă, mă gândeam pieptănând-o, ce invenţie grozavă!

În timp ce făceam coadă la casă, socru-meu mi-a mărturisit că nu mai pusese piciorul într-un supermarket de mai bine de zece ani.

M-am gândit la Suzanne.

Mereu singură, împingând căruciorul burduşit.

Mereu singură-singurică, peste tot.

După ce şi-au mâncat crochetele, fetele s-au jucat într-un fel de cuşcă plină cu bile multicolore. Un tânăr le-a pus să-şi scoată încălţările, aşa că eu ţineam pe genunchi oribilii bascheţi *You're a Barbie girl!* ai lui Lucie.

Cea mai groaznică e găselniţa asta, tocul ortopedic transparent…

— Cum ai putut să cumperi asemenea orori?

— Îi face atâta plăcere… Încerc să nu repet aceleaşi greşeli cu noua generaţie… Vezi, e ca şi cu locul ăsta… Niciodată n-aş fi venit aici cu Christine şi Adrien, dacă ar fi fost posibil acum treizeci de ani. Niciodată! Iar astăzi mă întreb de ce i-am lipsit de asemenea plăceri. Ce m-ar fi costat, la urma urmei? Un sfert de oră neplăcut? Ce înseamnă un sfert de oră neplăcut în comparaţie cu feţele îmbujorate ale puştoaicelor tale?

— Am făcut totul pe dos, a adăugat el dând din cap, până şi nenorocitul ăsta de sandvici îl ţin pe dos, nu?

Era plin de maioneză pe pantaloni.

— Chloé!

— Da.

— Aş vrea să mănânci… Iartă-mă că îţi vorbesc ca Suzanne, dar n-ai mâncat nimic de ieri.

— Nu pot.

A dat înapoi.

— Cum să mănânci o asemenea porcărie, la urma urmei! Cine poate mânca aşa ceva? Spune-mi. Cine? Nimeni!

Încercam să zâmbesc.

— Bine, îţi dau voie să mai ţii regim acum, dar diseară, gata! Diseară, eu o să pregătesc cina şi tu o să fii obligată să mănânci din toate, s-a înţeles?

— S-a înţeles.

— Și asta? Cum se mănâncă drăcia asta de cosmonaut?

Îmi arăta o salată îndoielnică într-o cutie de plastic.

*

*   *

Ne-am petrecut restul după-amiezii în grădină. Fetele zburdau în jurul bunicului care-şi pusese în minte să dreagă vechiul leagăn. Le priveam de departe, şezând pe treptele terasei. Era frig, era plăcut. Soarele strălucea în părul lor şi mi se păreau frumoase.

Mă gândeam la Adrien. Ce-o fi făcând?

Unde era în momentul acela?

Și cu cine?

Și viaţa noastră, a ce o să semene?

Fiecare gând mă trăgea şi mai la fund. Eram aşa de obosită! Am închis ochii. Visam că vine. Se auzea zgomotul unui motor în curte, se aşeza lângă mine, mă săruta şi-mi punea degetul pe buze ca să facă o surpriză fetelor. Pot să-i simt încă atingerea uşoară pe gât. Vocea, căldura lui, mirosul pielii, totul e la locul lui.

Totul e la locul lui…

E de-ajuns să te gândeşti.

Oare după cât timp uiţi mirosul celui care te-a iubit? Și când încetezi la rândul tău să-l mai iubeşti?

Să mi se dea o clepsidră.

Ultima dată când ne-am cuprins, eu îl sărutam. Era în ascensorul de pe rue de Flandre.

S-a lăsat îmbrăţişat.

De ce? De ce s-a lăsat sărutat de o femeie pe care n-o mai iubea? De ce mi-a dat gura? Și de ce m-a strâns în braţe?

N-are sens.

Leagănul e reparat. Pierre se uită la mine. Întorc capul. N-am chef să-i întâlnesc privirea. Mi-e frig, mucii îmi curg până în gură şi, afară de asta, trebuie să mă duc să încălzesc baia.

— Cu ce te pot ajuta?

Îşi legase o cârpă de bucătărie în jurul şoldurilor.

— Lucie şi Marion s-au culcat?

— Da.

— N-o să le fie frig?

— Nu, nu, deloc. Spune-mi mai bine ce pot să fac…

— Ai putea să plângi măcar o dată fără să mă simt zdrobit… Mi-ar face bine să te văd plângând fără motiv. Uite, taie astea, a adăugat şi mi-a întins trei cepe.

— Crezi că plâng prea mult?

— Da.

Tăcere.

Am luat tocătorul de lângă chiuvetă şi m-am aşezat în faţa lui. Chipul îi era din nou contractat. Se auzea numai trosnetul focului.

— Nu asta am vrut să spun…

— Poftim?

— Nu asta am vrut să spun, nu cred că plângi prea mult, sunt doar amărât. Eşti aşa de drăguţă când zâmbeşti…

— Vrei să bei ceva?

Am dat din cap că da.

— O să aşteptăm până se face mai cald, ar fi păcat… Vrei nişte Bushmills până atunci?

— Nu, mulţumesc.

— Și de ce, mă rog?

— Nu-mi place whisky-ul.

— Nefericito! Nici nu se compară! Ia gustă…

Am dus paharul la gură şi mi s-a părut infect. Nu mâncasem nimic de zile întregi, eram beată. Cuţitul aluneca pe coaja cepei şi ceafa mi se volatilizase. Nu lipsea mult să-mi tai un deget. Mă simţeam bine.

— E bun, nu? Mi l-a dat Patrick Frendall când am împlinit şaizeci de ani. Ţi-aduci aminte de Patrick Frendall?

— Păi…, nu.

— Ba da, ba da, cred că l-ai văzut deja aici, nu-ţi aminteşti? Un tip imens cu braţe de uriaş…

— Ăla care a aruncat-o pe Lucie în sus până ce aproape că a vomat?

— Exact, a răspuns Pierre turnându-mi încă un pahar.

— Da, mi-aduc aminte…

— Ţin mult la el, mă gândesc la el foarte des. E ciudat, îl consider unul dintre cei mai buni prieteni ai mei, deşi, de fapt, abia dacă-l cunosc…

— Ai şi prieteni mai apropiaţi?

— De ce mă întrebi?

— Aşa. Știu eu? Habar n-am. Nu te-am auzit niciodată vorbind despre ei.

Socru-meu se muncea cu rondelele de morcovi. Totdeauna e amuzant să vezi un bărbat care găteşte pentru prima oară în viaţă. Cum urmăreşte reţeta până la cea din urmă virgulă, de parcă Ginette Mathiot ar fi vreo zână foarte susceptibilă.

— Aici scrie „tăiaţi morcovii în rondele de grosime mijlocie", crezi că e bine aşa?

— E perfect.

Râdeam. Fără ceafă, capul mi se bălăngănea pe umeri.

— Mulţumesc… Unde rămăsesem? A, da, la prietenii mei… De fapt, am avut trei… Patrick, pe care l-am cunoscut în timpul unei călătorii la Roma. O milostenie creştinească a parohiei. Prima mea călătorie fără părinţi… Aveam cincisprezece ani. Nu înţelegeam nimic din ce-mi bodogănea irlandezul ăsta de două ori mai înalt ca mine, dar ne-am împrietenit imediat la cataramă. Fusese crescut de oamenii cei mai catolici din lume, eu tocmai scăpasem de sufocarea familială… Doi căţelandri lăsaţi liberi în Oraşul etern… Ce pelerinaj!…

Încă mai fremăta.

A pus la înăbuşit ceapa şi morcovii într-o cratiţă, laolaltă cu bucăţi de piept afumat, şi mirosea foarte bine.

— Pe urmă Jean Théron, pe care-l cunoşti, şi fratele meu, Paul, pe care nu l-ai cunoscut, fiindcă a murit în '56…

— Fratele tău ţi-a fost cel mai bun prieten?

— Era mai mult decât atât… Tu, Chloé, aşa cum te cunosc, l-ai fi adorat. Era un băiat fin, nostim, atent cu toată lumea, tot timpul vesel. Picta… O să-ţi arăt mâine acuarelele lui, sunt la mine în birou. Cunoştea cântecul tuturor păsărilor. Îi plăcea să tachineze, dar nu rănea niciodată pe nimeni. Era un băiat încântător. Cu adevărat încântător. De altfel, toată lumea îl iubea.

— De ce a murit?

Socrul meu s-a întors cu spatele.

— A fost în Indochina. S-a întors bolnav şi pe jumătate nebun. A murit de tuberculoză în 14 iulie 1956.

— …

— Nu mai trebuie să-ţi spun că după asta părinţii mei n-au mai asistat niciodată la vreo defilare. La fel cu balurile şi focurile de artificii: pentru ei, n-au mai existat.

Adăuga bucăţi de carne şi le întorcea pe toate părţile ca să le rumenească.

— Vezi tu, cel mai rău e că se angajase voluntar. Pe atunci îşi făcea studiile. Era sclipitor. Voia să lucreze la O.N.F. Îi plăceau copacii şi păsările. N-ar fi trebuit să se ducă acolo. N-avea nici un motiv să se ducă. Nici unul. Era un om blând, pacifist, care cita din Giono şi care…

— Și atunci, de ce?

— Din cauza unei fete. O prostească amărăciune din dragoste. Ceva fără importanţă, nici măcar nu era o fată, era o puştoaică. O poveste absurdă. Acum când îţi spun şi de fiecare dată când mă gândesc la asta, sunt dărâmat la gândul zădărniciei vieţilor noastre. Un băiat de ispravă care pleacă la război din cauza unei domnişoare ţâfnoase, e grotesc. Citeşti aşa ceva în romanele de doi bani. Poveşti dintr-astea sunt bune pentru melodrame!

— Ea nu-l iubea?

— Nu. Dar Paul era nebun după ea. O adora. O cunoştea de când ea avea doisprezece ani, îi scria scrisori pe care probabil că ea nici măcar nu putea să le înţeleagă. A plecat la război ca să facă pe viteazul. Ca ea să vadă ce bărbat era. Până şi în ajunul plecării, nerodul de el se mai grozăvea: „Când o să v-o ceară, nu-i daţi adresa mea imediat, vreau să-i scriu eu primul…“. Și trei luni mai târziu ea se logodea cu băiatul măcelarului de pe strada Passy.

A turnat vreo zece feluri de mirodenii, tot ce a putut găsi prin dulapuri.

Nu ştiu ce-ar fi spus Ginette…

— Un găligan şters care-şi petrecea zilele dezosând carnea în dosul prăvăliei lui taică-său. Ce şoc pentru noi, îţi închipui. Îi făcuse vânt bietului nostru Paul pentru prostănacul ăla. El era acolo, la capătul lumii, pesemne că se gândea la ea, îi scria versuri, idiotul, iar ei nu-i stătea gândul decât la escapadele de sâmbătă seara cu grosolanul ăla care avea meritul că putea să împrumute maşina lui tat-su. O Frégate albastru deschis, mi-aduc aminte… Bineînţeles, ea nu era obligată să-l iubească, bineînţeles, dar Paul era prea exaltat, nu putea să facă nimic fără bravură, fără… fără brio. Ce fiasco…

— Și după aceea?

— După aceea, nimic. Paul s-a întors acasă, iar mama şi-a schimbat măcelarul. Și-a petrecut multă vreme în casa asta din care aproape că nu mai ieşea. Desena, citea, se plângea că nu mai poate dormi. Suferea mult, tuşea tot timpul, şi pe urmă a murit. La douăzeci şi unu de ani.

— Nu vorbeşti niciodată despre el…

— Nu.

— De ce?

— Preferam să vorbesc despre el cu oameni care l-au cunoscut, era mai simplu…

Mi-am îndepărtat scaunul de masă.

— O să pun masa. Unde vrei să cinăm?

— Aici, în bucătărie, e foarte bine aici.

A stins lampa cea mare şi ne-am aşezat unul în faţa celuilalt.

— E delicios.

— Adevărat? Parcă e cam prea prăjit, nu?

— Nu, nu, te asigur, e perfect.

— Eşti prea bună.

— Bun e vinul dumitale. Povesteşte-mi despre Roma…

— Despre oraş?

— Nu, despre pelerinaj… Cum erai când aveai cincisprezece ani?

— Oh… Cum eram? Eram băiatul cel mai nătâng din lume. Încercam să ţin pasul cu uriaşul Frendall. Scoteam limba, îi povesteam despre Paris, despre Moulin-Rouge, spuneam te miri ce, minţeam cu neruşinare. El râdea, răspundea cu lucruri pe care nici eu nu le înţelegeam şi râdeam la rândul meu. Ne petreceam vremea furând monedele aruncate în fântâni şi rânjind de cum ne încrucişam cu o persoană de sex opus. Dacă mă gândesc bine, eram de-a dreptul patetici. Azi nu-mi mai amintesc scopul acelui pelerinaj. Era cu siguranţă o cauză bună la mijloc, o intenţie de rugăciune, cum se zice… Nu mai ştiu. A fost pentru mine o enormă gură de oxigen. Câteva zile care mi-au schimbat viaţa. Descoperisem gustul libertăţii. Era ca… Îţi mai pun?

— Cu plăcere.

— Trebuia văzut şi contextul. Ne apucaserăm să ne prefacem că am câştigat războiul. Era o stare de acreală. Nu puteam aduce vorba despre cineva, un vecin, un negustor, părinţii vreunui coleg, fără ca tatăl meu să nu-l claseze de urgenţă într-un sertăraş: delator sau denunţat, laş sau terchea-berchea. Era groaznic. Nu poţi să-ţi dai

seama, dar crede-mă, era groaznic pentru nişte copii. De altfel, nici nu-i mai adresam vreo vorbă, sau aproape… Atât cât nu poţi evita, ca fiu. Totuşi, într-o zi l-am întrebat: „Dacă-i aşa de jalnică lumea voastră, de ce v-aţi mai bătut pentru ea?“.

— Ce-a răspuns?

— Nimic… dispreţ.

— Mulţumesc, mulţumesc, e prea mult.

— Locuiam la primul etaj al unui imobil cenuşiu, în străfundul arondismentului şaisprezece. Era de o tristeţe… Părinţii mei n-aveau mijloace ca să locuiască acolo, dar era vorba de faima adresei, înţelegi. Arondismentul şaisprezece! Eram înghesuiţi într-un apartament sinistru, în care soarele nu intra niciodată, iar mama nu dădea voie să se deschidă ferestrele fiindcă dedesubt era un garaj de autobuze. Se temea să nu i se fi înnegrit perdelele… oh, oh, bordeaux-ul ăsta delicios mă face să conjug verbele la subjonctivul trecut, e uimitor! Mă plictiseam cumplit. Eram prea tânăr ca să prezint interes pentru tata, iar mama se fâţâia tot timpul.

Ieşea mult în oraş. „Timp consacrat parohiei“, zicea ea şi ridica ochii la cer. Exagera, se enerva cu gândul la prostia anumitor femei cucernice pe care le născocea, îşi scotea mănuşile, le arunca pe consola de la intrare ca atunci când îi azvârli patronului şorţul şi pleci trântind uşa, suspina, se răsucea, trăncănea, minţea, uneori se încurca. O lăsam să vorbească. Paul îi zicea Sarah Bernhardt, iar tata îşi relua lectura din *Figaro* fără să comenteze când ea ieşea din cameră… Cartofi vrei?

— Nu, mulţumesc.

— Eram semi-intern la Janson-de-Sailly. Eram la fel de cenuşiu ca şi clădirea în care locuiam. Citeam *Cœurs vaillants* şi aventurile lui Flash Gordon. Jucam tenis cu băieţii din familia Mortellier în fiecare joi. Eu… Eram un copil foarte cuminte şi lipsit de orice interes. Visam să iau ascensorul şi să urc la etajul şase ca să văd… Asta zic şi eu aventură… Să urc la etajul şase! Ce nătăfleţ, zău…

Îl aşteptam pe Patrick Frendall.

Îl aşteptam pe Papă!

Se ridicase ca să aţâţe focul.

— În sfârşit… Nu era tocmai o revoluţie… Cel mult o recreaţie… Am crezut mereu că o să… cum să zic… să scap de hamuri într-o bună zi. Dar nu. Niciodată. Am rămas acelaşi copil cuminte şi lipsit de interes. De ce-ţi povestesc toate astea, de fapt? De ce oi fi devenit aşa de flecar dintr-odată?

— Eu ţi-am cerut-o…

— O fi… Da’ nu e un motiv! Nu te scot din sărite cu dugheana mea de nostalgii?

— Nu, nu, din contră, îmi place foarte mult…

*
* *

A doua zi dimineaţă, am găsit un bileţel pe masa din bucătărie: „A/R birou“.
Era cafea caldă, şi, pe foc, un buştean enorm.

De ce nu mă prevenise că pleacă?
Ce om ciudat… Ca un peşte… Care se fofilează mereu şi îţi alunecă printre degete.

Mi-am pus o ceaşcă mare de cafea şi am băut-o în picioare, cu umărul rezemat de fereastra bucătăriei. Priveam prigoriile care se agitau în jurul bucăţoiului de untură pe care-l puseseră fetele pe bancă cu o zi mai înainte.
Soarele abia se ridicase deasupra gardului viu.
Aşteptam ca ele să se scoale. Casa era prea liniştită.
Aveam chef de o ţigară. Ce idioţenie, nu mai fumam de ani de zile. Da, dar uite, aşa e viaţa… Dovedeşti o voinţă formidabilă şi pe urmă, într-o dimineaţă de iarnă, te hotărăşti să mergi patru kilometri pe frig ca să cumperi un pachet de ţigări; sau altceva, iubeşti un bărbat, fabrici cu el doi copii şi, într-o dimineaţă de iarnă, afli că pleacă pentru că iubeşte pe alta. Adaugă că e stânjenit, că s-a înşelat.

Ca la telefon: „Mă scuzaţi, am greşit“.
Nu face nimic…

Un balon de săpun.

E vânt. Ies, ca să pun la adăpost untura.

Mă uit la televizor cu fetele. Sunt dărâmată. Eroii din desenele lor animate mi se par neghiobi şi capricioşi. Lucie se enervează, dă din cap, mă roagă să tac. Am chef să-i vorbesc despre Candy.
Eu, când eram mică, eram legată de Candy.
Candy nu vorbea niciodată despre bani. Numai despre dragoste.
Până la urmă am tăcut. La mare lucru mi-a mai folosit să mă port ca gâsculiţa de Candy…

Vântul se înteţeşte. Renunţ la ideea de a mă mai duce în sat.

Ne petrecem după-amiaza în pod. Fetele se travestesc. Lucie agită un evantai în dreptul feţei surorii ei.

— Vă e prea cald, doamnă contesă?

Doamna contesă nu se poate mişca. Are prea multe pălării pe cap.

Dăm jos un leagăn vechi. Lucie zice că trebuie revopsit.

— În roz? o întreb.

— Cum ai ghicit?

— Sunt foarte isteaţă.

Sună telefonul. Lucie se duce să răspundă.

La sfârşit o aud întrebând:

— Vrei să vorbeşti şi cu mama?

Închide la puţin timp după aceea. Nu se mai întoarce la noi.

Continuu să desfac pătuţul împreună cu Marion.

Coborând, o găsesc în bucătărie. Stă cu bărbia pe masă. Mă aşez lângă ea.

Ne privim.

— Într-o zi, tu şi tata o să fiţi iar îndrăgostiţi?

— Nu.

— Eşti sigură?

— Da.

— Oricum, ştiam deja…

S-a ridicat şi a adăugat:

— Știi ce voiam să-ţi mai spun?

— Nu. Ce?

— Că păsările au mâncat deja totul…

— Adevărat? Eşti sigură?

— Da, vino să vezi…

A ocolit masa şi m-a luat de mână.

Stăteam în faţa ferestrei. Lângă mine era fetiţa cea blondă. Purta un plastron vechi de smoching şi un jupon mâncat de molii. Bascheţii ei *You’re a Barbie girl!* intraseră în botinele străbunică-sii. Mâna mea mare de mamă o cuprindea pe a ei. Priveam cum vântul îndoia copacii din grădină şi probabil ne gândeam la acelaşi lucru…

Baia e aşa de rece, încât nu-mi vine să-mi scot umerii din apă. Lucie ne-a şamponat născocind tot felul de coafuri deşucheate. „Uită-te la tine, Mamă! Ai coarne pe cap!“

O ştiam deja.

Nu era prea nostim, dar m-a făcut să râd.

— De ce râzi?

— Pentru că sunt o proastă.

— De ce eşti proastă?

Ne-am uscat dansând.

Cămăşi de noapte, şosete, pantofi, pulovere, capoate, apoi iar pulovere.

Dolofanele* mele au coborât să-şi bea supa.

Curentul s-a întrerupt în timp ce Babar se juca în liftul unui mare magazin, sub privirea furioasă a liftierului. Marion a început să plângă.

— Aşteptaţi, am să aprind lumina.

— Oh! oohoohoohooh…

— Încetează, Barbie girl, o faci pe soră-ta să plângă.

— Nu-mi spune Barbie girl!

— Atunci, termină.

Nu era nici întrerupătorul automat, nici siguranţele. Obloanele pocneau, uşile gemeau şi toată casa era cufundată în beznă.

Surori Brontë, rugaţi-vă pentru noi.

Mă întrebam când avea să se întoarcă Pierre.

Am adus salteaua fetelor în bucătărie. Fără radiator electric, nu le puteam lăsa să doarmă sus. Se vânzoleau ca dracii. Am împins masa şi am pus patul improvizat lângă şemineu.

M-am dus să mă întind între ele.

— Și Babar? N-ai terminat…

— Sst, Marion. Uită-te mai bine la foc. O să-ţi spună el poveşti…

— Da, dar…

— Ssst…

Au adormit imediat.

Ascultam zgomotele casei. Nasul mă ustura şi-mi frecam ochii să nu plâng.

Viaţa mea e ca patul ăsta, mă gândeam. Fragilă. Nesigură. Suspendată.

Pândeam momentul când casa avea să-şi ia zborul.

Mă gândeam că sunt abandonată, că mi s-au dezlegat odgoanele.

E nostim că expresiile nu sunt numai expresii. Trebuie să fi trecut printr-o spaimă mare ca să înţelegi ce vrea să spună „sudori reci“ sau să fi fost extrem de neliniştită ca să guşti suculenţa expresiei „noduri în stomac“, nu?

„Să ţi se dezlege odgoanele“ e la fel. Minunată expresie. Cine o fi găsit-o?

A dezlega odgoanele.

A-i da drumul bietei femei.

S-o porneşti în larg, să-ţi desfaci aripile de albatros şi să te duci să faci dragoste departe, la alte latitudini.

Nu, într-adevăr, nici că s-ar putea spune mai bine…

Devin rea, e semn bun. Câteva săptămâni încă şi o să fiu slută de-a binelea.

Capcana, e tocmai asta, de a te crede ancorată la ţărm. Luăm hotărâri, credite, angajamente şi chiar riscuri. Cumpărăm case, instalăm bebeluşi în camere complet roz şi dormim noapte de noapte îmbrăţişaţi. Ne minunăm de această… Cum îi spuneam? De această *complicitate*. Da, aşa spuneam când eram fericiţi. Sau când eram mai puţin…

Capcana e să crezi că ai dreptul să fii fericit.

Nătărăi ce suntem. Îndeajuns de naivi ca să ne închipuim fie şi pentru o clipă că suntem stăpâni pe cursul vieţii.

Cursul vieţii noastre ne scapă, dar nu e grav. Nu are mare importanţă…

Idealul ar fi să afli la timp.

„La timp“ când?

La timp.

Înainte de a zugrăvi iar camerele în roz, de exemplu…

Are dreptate Pierre, de ce să-ţi arăţi slăbiciunile?

Ca să încasezi loviturile?

Bunica mea spunea adesea că soţii se ţin pe lângă casă cu mâncărică bună. Sunt departe de asta, Bunico, sunt departe… Mai întâi că nu ştiu să gătesc şi, pe urmă, n-am dorit niciodată să reţin pe nimeni.

Ei bine, ai reuşit, nepoţica mea!

Îmi torn puţin coniac ca să sărbătoresc reuşita.

Încă un strop şi după aceea nani.

Ziua următoare mi s-a părut foarte lungă.

Ne-am dus să ne plimbăm. Am dat pâine cailor de la centrul de echitaţie şi am rămas mai mult timp cu ei. Marion a încălecat un ponei. Lucie n-a vrut.

Aveam sentimentul că duc în spinare un rucsac foarte greu.

Seara, aveam spectacol. Sunt norocoasă, am spectacol în fiecare zi acasă. În program, de data asta: *Fetiţa cale nu v'ea să ple'*. Și-au dat multă osteneală să mă distreze.

N-am dormit bine.

A doua zi dimineaţa nu mai aveam elan. Era prea frig.

Fetele se smiorcăiau fără încetare.

Am încercat să fac o diversiune jucându-ne de-a oamenii preistorici.

— Uitaţi-vă bine cum făceau oamenii preistorici ca să-şi pregătească ceaşca de Nesquik… Puneau cratiţa cu lapte pe foc, da, chiar aşa… Și pâinea prăjită? Nimic mai simplu, felia de pâine pe un grătar şi, hop, deasupra flăcărilor… Atenţie! nu prea mult, altfel se face scrum. Cine vrea să se joace de-a oamenii preistorici cu mine?

Nu le păsa, nu le era foame. Voiau porcăria lor de televizor.

M-am ars. Marion a izbucnit în plâns când m-a auzit ţipând, iar Lucie şi-a vărsat ceaşca pe canapea.

M-am aşezat şi mi-am luat capul în mâini.

Visam să-l pot deşuruba, să-l pun jos în faţa mea şi să-i trag un şut ca să se ducă învârtindu-se cât mai departe cu putinţă.

Atât de departe încât să nu mai fie găsit niciodată.

Dar nici măcar nu ştiu să şutez.

Aş nimeri pe de lături, e sigur.

Pierre a sosit chiar în acel moment.

Era necăjit, îmi spunea cum că nu putuse să sune mai devreme pentru că linia era întreruptă şi vântura pe sub nasul fetelor o pungă cu cornuri calde.

Ele râdeau. Marion încerca să-l ia de mână, iar Lucie îi propunea o cafea preistorică.

— O cafea preistorică? Bineînţeles, cu plăcere, doamnă Cro-Mignonă!

Mi-au dat lacrimile.

Mi-a pus mâna pe genunchi.

— Chloé… E în regulă?

Aş fi vrut să-i spun nu, nu-i bine deloc, dar eram aşa de mulţumită să-l revăd încât i-am răspuns contrariul.

— Brutăreasa are lumină, deci nu e pană în tot cartierul. O să mă duc să văd ce e, exact… Ia uitaţi-vă, fetelor, ce vreme superbă! Îmbrăcaţi-vă, o să mergem la cules ciuperci. După ploaia de ieri o să găsim berechet!

„Fetele“ adică şi eu… Am urcat scările hlizindu-ne.

Ce bine e să ai opt ani.

Am mers până la Moara Dracului. O hardughie sinistră care de mai multe generaţii îi bucură pe copii.

Pierre le-a explicat fetelor ce era cu găurile din zid.

— Aici e o lovitură de corn… şi aici urmele copitelor…

— De ce a dat cu copitele în zid?

— O, e o poveste lungă… Din cauză că era foarte nervos în ziua aia…

— De ce era nervos în ziua aia?

— Pentru că prizoniera îi scăpase.

— Și cine era prizoniera lui?

— Era fata brutăresei.

— Fata doamnei Pécaut?

— Nu, nu fata ei, fii serioasă. Stră-străbunica ei mai curând.

— Ah!

Le-am arătat fetelor cum să pregătească o mini-gustărică servită pe farfurioare de ghindă. Am găsit un cuib de păsări gol, pietre, conuri de brad. Am cules ciuboţica-cucului şi am rupt crengi de alun. Lucie a adunat muşchi pentru păpuşile ei şi Marion nu s-a dat jos din spatele bunicului.

Am adus două ciuperci. Amândouă suspecte!

Pe drumul de întoarcere, se auzea cântecul mierlei şi vocea intrigată a unei fetiţe care întreba:

— Dar de ce a luat-o dracul prizonieră pe bunica doamnei Pécaut?

— Nu ghiceşti?

— Nu.

— Pentru că era foarte mâncăcios, na!

Ea lovea cu băţul în ferigi ca să pună diavolul pe fugă.

Dar eu, în ce aş putea lovi cu băţul?

*
*   *

— Chloé?

— Da.

— Voiam să-ţi spun… Sper… În sfârşit, mai degrabă aş vrea… Da, asta e, aş vrea… Aş vrea să te întorci în casa asta pentru că… Știu că-ţi place mult… Ai făcut atâtea lucruri aici… În camere… Grădina… Înainte, nu era nici o grădină, ştii? Promite-mi că o să revii. Cu sau fără fete…

M-am întors către el.

— Nu, Pierre. Știi bine că nu.

— Și trandafirul tău? Cum naiba se cheamă? Trandafirul pe care l-ai plantat anul trecut…

— Pulpă de nimfă emoţionată.

— Da, asta e. Îţi plăcea aşa de mult.

— Nu, numele mi-a plăcut… Știi ce, e şi aşa destul de greu…

— Iartă-mă, iartă-mă.

— Dar dumneata? O să te ocupi dumneata de el?

— Bineînţeles! Pulpă de nimfă emoţionată, ce-ţi închipui… Cum să nu mă ocup?

Se cam silea.

Pe drumul de întoarcere ne-am întâlnit cu bătrânul Marcel, care venea din târg. Bicicleta lui făcea zigzaguri periculoase. Prin ce minune a reuşit să oprească în dreptul nostru fără să cadă e greu de ştiut. A urcat-o pe Lucie în şa şi ne-a propus să mergem la micul supliciu de seară.

Doamna Marcel le-a sărutat pe fete din cap până în picioare şi le-a instalat în faţa televizorului cu o pungă de bomboane pe genunchi. „Are antenă parabolică, Mamă! Îţi dai seama! Un canal numai şi numai cu desene animate!“

Aleluia.

Să mergi până la capătul lumii, să treci prin desişuri, mărăcinişuri, şanţuri, să te apuce guturaiul, să traversezi curtea bătrânului Marcel ca să urmăreşti Teletoon molfăind bomboane Tagada cu aromă de căpşuni!

Uneori, viaţa e minunată.

Furtuna, vaca nebună, Europa, vânătoarea, morţii şi muribunzii... La un moment dat, Pierre a întrebat:

— Spune-mi, Marcel, îţi mai aduci aminte de fratele meu?

— De cine? De Paul? Sigur că-mi aduc aminte de maimuţoiul ăla mic. Mă scotea din minţi cu fluieriştile lui. Ce mă mai păcălea la vânătoare! Mă făcea să cred că aud păsări care nici măcar nu trăiesc pe la noi! Ce hoţoman! Și câinii pe care-i apuca strechea! Da, da, cum să nu-mi aduc aminte! Bun băiat mai era... venea des în pădure cu tat-su. Te punea să-i arăţi tot, să-i explici tot... Ho, ho! Mamă, doamne, ce de întrebări a mai pus şi ăsta! Zicea că vrea să facă studii ca să lucreze la pădure. Mi-aduc aminte că tat-su îi spunea, bine da' n-ai nevoie de studii mă, băiatule, mă! Ce-ar putea să te-nveţe mai mult decât mine profesorii ăia? Nu răspundea, zicea că era pentru ca să viziteze toate pădurile din lume, ca să vadă locuri, să se plimbe prin Africa şi prin Rusia şi că după aia o să se-ntoarcă şi o să ne povestească tot.

Pierre îl asculta şi dădea uşor din cap, ca să-l îmbie să spună, să mai spună.

Doamna Marcel ieşise. S-a întors şi ne-a întins un carnet cu desene.

— Uitaţi-vă ce mi-a dat într-o zi micul Paul, ce vorbesc, nu mai era aşa de mic atunci, ca să-mi mulţumească pentru plăcinţelele mele cu flori de salcâm. Uitaţi-vă, ăsta era câinele meu.

Pe măsură ce întorcea paginile, admirai năzdrăvăniile unui mic fox pe care îl vedeai că-i răsfăţat la nebunie şi că-i mai javră decât orice javră.

— Cum îl chema? am întrebat.

— N-avea nume, dar spuneam tot timpul „Unde-i?“, pentru că pleca mereu... De aia a şi murit, de fapt... O... Ce-l mai iubeam... Prea mult, prea mult... E prima dată că mă mai uit la desenele astea după atâta vreme. De obicei mă feresc să scotocesc prin ele, mi-amintesc de prea mulţi morţi dintr-odată...

Desenele erau superbe. „Unde-i?“ era un fox maroniu cu mustăţi lungi, negre şi sprâncene stufoase.

— A încasat un glonte... Îi bracona pe braconieri, tembelul...

M-am ridicat, trebuia să plecăm înainte să se lase de tot noaptea.

*

* *

— Fratele meu a murit din cauza ploii. Pentru că l-au ţinut prea mult în post, pe ploaie, îţi dai seama?

N-am răspuns nimic, eram prea ocupată să mă uit unde puneam piciorul ca să ocolesc bălţile.

Fetele s-au dus la culcare fără să cineze. Prea multe bomboane.

Babar a părăsit-o pe Bătrâna Doamnă. Ea rămâne singură. Plânge. Se întreabă: „Când o să-l mai văd pe micul meu Babar?“.

Și Pierre e amărât. A stat multă vreme la el în birou. Chipurile, ca să găsească desenele fratelui său. Am pregătit cina. Spaghete cu bucăţi de pipotă puse în untură de Suzanne.

Hotărâserăm să plecăm a doua zi spre prânz. Era deci ultima oară când îmi mai făceam de lucru în bucătăria asta.

Îmi plăcea mult bucătăria. Am aruncat pastele în apa clocotindă, blestemându-mi sentimentalismul: „Îmi plăcea mult bucătăria…“. Hei, bunicuţo, bucătării o să mai găseşti destule…

Mă bruftuluiam, când de fapt aveam ochii plini de lacrimi, ce idioţenie.

A pus pe masă o mică acuarelă. O femeie, văzută din spate, citind.

Stătea pe o bancă în grădină. Avea capul puţin aplecat. Poate că nu citea, poate că dormea sau visa.

Recunoşteai casa. Treptele de la intrare, obloanele rotunjite şi glicina albă.

— E mama.

— Cum o chema?

— Alice.

— …

— E pentru tine.

Voiam să protestez, dar s-a încruntat şi şi-a dus un deget la gură. Pierre Dippel e un bărbat căruia nu-i place să fie contrazis.

— Trebuie să ţi se facă pe plac totdeauna, nu-i aşa?

Nu mă asculta.

— A îndrăznit cineva să te contrazică vreodată? am adăugat, punând desenul lui Paul pe şemineu.

— Nu cineva. Viaţa mea toată.

Mi-am muşcat limba.

S-a sprijinit de masă ca să se ridice.

— Lasă… Ce vrei să bei, Chloé?

— Ceva care înveseleşte.

*

*   *

S-a întors din pivniţă cu două sticle pe care le ţinea la piept ca pe nişte nou-născuţi.

Podgoria „Jos tristeţea!“… Aşa-i că se potriveşte? Chiar ce ne trebuie. Am adus două, una pentru tine şi una pentru mine.

— Eşti nebun! Ar trebui să aştepţi o ocazie mai deosebită…

— O ocazie mai deosebită decât care?

Și-a apropiat scaunul de şemineu.

— Decât… Știu eu?… Decât mine… Decât noi… Decât seara asta.

Și-a încrucişat braţele ca să-şi încălzească comoara.

— Păi, suntem o ocazie deosebită, Chloé. Suntem cea mai deosebită ocazie din lume. Vin în casa asta de când eram copil, am mâncat de mii de ori în bucătăria asta şi, crede-mă, ştiu să recunosc o ocazie deosebită!

Tonul ăsta cam plin de el, ce păcat…

Stătea cu spatele la mine şi se uita nemişcat la foc.

— Chloé, n-aş vrea să pleci…

Am răsturnat pastele în strecurătoare, cu cârpă cu tot.

— Mă enervezi. Spui tot ce-ţi trece prin cap. Nu te gândeşti decât la dumneata. Până la urmă, eşti obositor. „N-aş vrea să pleci.“ De ce-mi spui o chestie aşa de stupidă? Îţi amintesc că nu eu plec… Ai un băiat, îţi aduci aminte? Un băiat mare. Ei bine, el e cel care a plecat. El! Nu eşti la curent? Oh, e prea stupid. Ai răbdare, o să-ţi spun, e o poveste distractivă. Deci, s-a întâmplat… Când naiba s-a întâmplat? N-are importanţă. Adrien, minunatul Adrien, şi-a făcut valizele alaltăieri. Pune-te în locul meu, am fost uluită. Ah, da, pentru că nu ţi-am spus, dar întâmplarea face că sunt nevasta acestui flăcău. Știi, nevasta, chestia aia practică pe care o porţi peste tot şi care zâmbeşte când o săruţi. Deci, am fost surprinsă, îţi imaginezi… Uite-l cu valizele noastre în dreptul liftului din faţa apartamentului cum începe să se tânguie în timp ce se uită la ceas. Se tânguie fiindcă e foarte enervat, sărmanul ţap! Liftul, valizele, scumpetea lui şi avionul, ce bătaie de cap! Ei, da! Pentru că nu trebuia să piardă avionul, doar era metresa lui în el! Știi, metresa, acea tânără femeie nerăbdătoare care te calcă puţin pe nervi. Nu-i timp pentru o scenă de familie, îţi dai seama… Și pe urmă, scenele de familie sunt aşa de

vulgare… În familia Dippel n-aţi fost învăţaţi cu aşa ceva, nu? Ţipetele, scenele, supărările, e vulgar, nu-i aşa? Oh, da, e vulgar. În familia Dippel, *never explain, never complain*, e cu totul altceva. E clasă!

— Chloé, termină imediat cu toate astea!

Plângeam.

— Auzi ce spui? Auzi cum îmi vorbeşti!? Nu sunt un câine, Pierre. Nu sunt câinele dumitale, ei, drăcia dracului! L-am lăsat să plece fără să-i scot ochii, am închis uşa încet. Și acum sunt aici, sunt cu dumneata, cu puştoaicele mele. Fac faţă. Fac faţă, ştii ce înseamnă asta? Cine a auzit gemetele mele de disperare, cine? Aşa că nu mă fă să-mi fie milă de dumneata, cu micile dumitale contrarietăţi. Nu vrei să plec… Oh, Pierre… Mă văd obligată să nu te ascult. Oh, cât de mult regret… Cât de mult…

Îmi apucase mâinile şi le strângea din toate puterile. Îmi ţinea braţele imobilizate.

— Lasă-mă! Mă doare! În familia asta toţi mă faceţi să sufăr! Pierre, dă-mi drumul.

Nici nu şi-a desfăcut bine strânsoarea şi capul mi s-a lăsat pe umărul lui.

— Toţi mă faceţi să sufăr…

Plângeam cu nasul înfundat în gâtul lui, uitând cât trebuia să fie de stânjenit, el care nu atingea niciodată pe nimeni, plângeam gândindu-mă din când în când la spaghetele mele care aveau să fie de nemâncat dacă nu mă duceam să le amestec. Zicea: „Hai, hai…“. Și: „Îţi cer iertare“. Mai zicea: „Sufăr la fel de mult ca tine…“. Nu mai ştia ce să facă cu mâinile.

Până la urmă s-a desprins ca să pună masa.

— În sănătatea ta, Chloé.

Am ciocnit paharele.

— Da, în sănătatea mea, am repetat cu un zâmbet silit.

— Eşti o fată formidabilă.

— Da, formidabilă. Și pe deasupra solidă, curajoasă… Și mai cum?

— Nostimă.

— Ah, da, era să uit, nostimă.

— Dar nedreaptă.

— …

— Eşti nedreaptă, nu-i aşa?

— …

— Crezi că nu mă iubesc decât pe mine însumi?

— Da.

— Atunci nu eşti nedreaptă, eşti proastă.

I-am întins paharul.

— Asta o ştiam… Mai dă-mi din licoarea asta grozavă.

— Crezi că sunt un prost bătrân?

— Da.

Dădeam din cap. Nu eram rea, eram nefericită.

A oftat.

— De ce sunt un prost bătrân?

— Pentru că nu iubeşti pe nimeni. Nu scapi niciodată frâiele din mână. Nu eşti niciodată aici. Niciodată printre noi. Niciodată în conversaţiile şi stupidităţile noastre, niciodată în mediocritatea noastră. Pentru că nu eşti tandru, pentru că taci tot timpul, şi tăcerea dumitale seamănă a dispreţ. Pentru că…

— Stop, stop, ajunge, mulţumesc.

— Scuză-mă, răspund la întrebarea dumitale. Mă întrebi de ce eşti un prost bătrân, îţi răspund. Astea fiind spuse, nu găsesc că ai fi chiar aşa bătrân…

— Eşti prea amabilă…

— Cu plăcere.

Îi surâdeam tandru, cu gura până la urechi.

— Dacă aş fi aşa cum spui, de ce te-aş fi adus atunci aici? De ce atâta timp petrecut cu voi şi…

— Pentru că, ştii dumneata foarte bine…

— Pentru că ce?
— Pentru simţul dumitale al onoarei. Această cochetărie a familiilor bune. De şapte ani de când îţi stau în cale e prima dată că te interesezi de mine… O să-ţi spun ce cred. Nu te consider nici binevoitor, nici caritabil. Sunt lucidă. Fiul dumitale a făcut o tâmpenie şi dumneata vii în urma lui, cureţi, astupi. O să încerci să astupi crăpăturile aşa cum poţi. Pentru că nu-ţi plac crăpăturile, nu-i aşa, Pierre? Oh, nu! nu-ţi plac deloc…
O să-ţi spun ce cred: m-ai adus aici ca să salvezi aparenţele. Micuţul a făcut o gafă, bine, strângem din dinţi şi aranjăm lucrurile fără comentarii. Pe vremuri, le dădeai câţiva gologani ţărănoilor jegoşi când luxoasa maşină sport a micuţului răsfăţat intra peste culturile lor, iar acum o scoţi pe nevastă-sa la aer. Aştept momentul când o să-ţi iei aerul dumitale îndurerat şi o să mă anunţi că pot conta pe dumneata. Financiar, vreau să zic. Eşti puţin în încurcătură, nu-i aşa? O fată în toată firea, ca mine, e mai complicat de despăgubit decât un câmp de sfeclă…
S-a ridicat.
— Ei bine, da… Era adevărat. Eşti proastă. Ce descoperire îngrozitoare…
Hai, dă-mi farfuria.

Era în spatele meu.
— Nici nu-ţi închipui cât de tare mă răneşti. Mai mult decât atât, mă faci să sângerez. Dar, fii liniştită, nu-ţi port pică; pun totul pe seama durerii tale…
Mi-a pus în faţă o farfurie aburindă.
— Dar e ceva, totuşi, un lucru pe care nu te pot lăsa să-l spui nepedepsită, unul singur…
— Care? am zis ridicând privirea.
— Nu vorbi de sfeclă, te rog. Te poftesc să găseşti cel mai mic loc cultivat cu sfeclă pe o rază de kilometri împrejur.
Era hâtru şi mulţumit de el.

— Hmm, e bun… O să mă regreţi ca bucătăreasă, aşa-i?
— Ca bucătăreasă da, dar pentru restul îţi foarte mulţumesc… Mi-ai tăiat pofta de mâncare…
— Da?!
— Nu.
— M-ai speriat!
— Atâta lucru n-o să mă împiedice pe mine să gust din pastele astea grozave…
Și-a înfipt furculiţa în farfurie şi a ridicat un ghemotoc de spaghete încleiate.
— Hmm, cum naiba se spune? *Al dente*…

Râdeam.

— Îmi place când râzi.

Am rămas tăcuţi o bună bucată de timp.
— Eşti supărat?
— Nu, nu supărat, mai degrabă încurcat…
— Sunt dezolată.
— Vezi tu, am impresia că mă aflu în faţa a ceva ce nu poate fi descâlcit. Un fel de nod… Enorm.
— Voiam…
— Taci, taci. Lasă-mă să vorbesc. Trebuie să dezleg totul acum. E foarte important. Nu ştiu dacă poţi să mă înţelegi, dar trebuie să mă asculţi. Trebuie să trag de un fir, dar de care? Nu ştiu. Nu ştiu cu ce şi nici de unde să încep. Dumnezeule, e aşa de complicat… Dacă nu trag de firul care trebuie sau dacă trag prea mult, risc ca nodul să se strângă şi mai tare. Să se strângă aşa de tare sau aşa de rău, încât să nu mai fie nimic de făcut, şi atunci am să te părăsesc copleşit. Căci vezi tu, Chloé, viaţa mea, toată viaţa mea e ca pumnul ăsta strâns. Sunt aici, în faţa ta, în bucătăria asta. Am şaizeci şi cinci de ani. Nu mai arăt nicicum. Sunt bătrânul prostănac pe care-l zgâlţâiai adineaori. N-am înţeles nimic, n-am urcat niciodată la etajul şase. M-am temut şi de umbra mea. Și uite-mă acum, uite-mă cu gândul morţii în faţă şi… Nu, te rog, nu mă întrerupe… Nu acum. Lasă-mă să deschid pumnul ăsta. Măcar puţin de tot.
Am turnat din nou de băut.
— O să încep cu ce e mai nedrept, mai crud… Cu tine, adică…
S-a lăsat pe speteaza scaunului.

— Prima dată când te-am văzut, erai vânătă de frig. Mi-amintesc, am fost impresionat. Te văd şi acum în cadrul uşii ăsteia… Adrien te susţinea, iar tu mi-ai întins o mână complet înţepenită de frig. Nu puteai să mă saluţi, nu puteai vorbi, ţi-am strâns braţul în semn de bun venit şi văd, ca atunci, urmele albe lăsate de degetele mele pe încheietura mâinii tale. Suzanne se agita deja. Adrien i-a spus râzând: „V-am adus-o pe Șoseţica!“. Apoi, te-a dus la etaj şi te-a cufundat într-o baie fierbinte. Cât timp ai stat acolo? Nu-mi aduc aminte, îmi amintesc numai de Adrien care-i repeta mamei lui: „Calm, Mamă, calm! Când e gata fiartă, trecem la masă“. Ce-i drept, ne era foame, în sfârşit, cel puţin mie. Și tu mă cunoşti, ştii cum sunt bătrânii prostănaci când le e foame… Eram gata să poruncesc să mâncăm fără să te mai aşteptăm când ai apărut, cu părul ud şi cu un zâmbet timid, într-un capot vechi de-al Suzannei.

Acum obrajii tăi erau roşii, roşii, roşii…

În timpul mesei, ne-aţi povestit că vă întâlniserăţi la coadă la cinema, ca să vedeţi *O duminică la ţară*, şi că nu mai erau locuri, iar Adrien, îndrăzneţ – e specific familiei –, ţi-a propus o adevărată duminică la ţară, în faţă, pe motocicleta lui. Era ori aşa, ori deloc, şi tu ai acceptat, ceea ce explica starea ta avansată de congelare, pentru că plecaseşi din Paris numai în tricou şi impermeabil. Adrien te mânca din ochi şi pesemne nu-i era uşor, fiindcă-ţi ţineai tot timpul capul în jos. Se vedea o gropiţă când vorbea despre tine, aşa că ne-am închipuit că ne zâmbeşti… Îmi amintesc că aveai nişte bascheţi de necrezut…

— Nişte Converse galbeni, e adevărat!

— Da, e adevărat. Aşa că poţi să-i bârfeşti cât vrei pe ăştia pe care i-am luat lui Lucie, ieri… Ei, da, va trebui să-i şi spun… N-o asculta, draga mea, când am cunoscut-o pe mama ta purta nişte bascheţi galbeni cu şireturi roşii…

— Îţi aminteşti şi de şireturi?

— Îmi amintesc de toate, Chloé, de toate, mă auzi? De şireturile roşii, de cartea pe care o citeai sub cireş a doua zi, în timp ce Adrien îşi demonta maşinăria.

— Ce era?

— *Lumea văzută de Garp*, nu?

— Exact.

— Îmi aduc aminte că i-ai propus Suzannei să cureţi de buruieni scara ce ducea în fosta pivniţă. Îmi aduc aminte de privirile drăgăstoase pe care ţi le arunca văzând cum te speteai cu mărăcinii. Puteai să citeşti „Noră? Noră?“ sclipind cu litere de foc în ochii ei. V-am dus la piaţa Saint-Amand, tu ai cumpărat brânzeturi de capră şi pe urmă am băut un Martini acolo. Tu citeai un articol, despre Andy Warhol, cred, în timp ce noi, Adrien şi cu mine, scuturam flipperul…

— E de necrezut, cum faci să-ţi aminteşti toate astea?

— Eh… n-am cine ştie ce merit… Era una din rarele ocazii când aveam ceva comun…

— Vrei să spui, cu Adrien?

— Da…

— Da.

M-am ridicat ca să iau brânza.

— Nu, nu, nu schimba farfuriile, nu merită osteneala.

— Ba da! Știu că nu poţi suferi să mănânci brânza în aceeaşi farfurie.

— Nu pot să sufăr asta? Eu? Oh… E adevărat… Încă o chestie de prost bătrân, nu?

— Ăă… da, cred…

Mi-a întins farfuria strâmbându-se.

— Scârbă mică.

Gropiţe în obraji.

— Îmi amintesc căsătoria voastră, bineînţeles… Erai la braţul meu şi erai aşa de frumoasă. Te dureau gleznele. Traversam aceeaşi piaţă Saint-Amand când mi-ai şoptit la ureche: „Ar trebui să mă scoţi de aici, mi-aş arunca blestemaţii ăştia de pantofi pe geamul maşinii şi am merge să mâncăm scoici la Yvette…“. La trăsnaia asta m-a apucat ameţeala. Îmi strângeam mănuşile. Hai, serveşte-te tu mai întâi…

— Ia, ia!

— Ce-aş putea să-ţi mai spun?… Îmi amintesc că într-o zi ne-am dat întâlnire la cafeneaua de sub biroul meu, ca să-mi înapoiezi un polonic sau nu ştiu ce îţi împrumutase Suzanne. Trebuie să-ţi fi părut nesuferit în ziua aia, eram grăbit, îngrijorat… Chiar am şi plecat înainte ca tu să-ţi fi băut ceaiul. Îţi puneam întrebări despre serviciul tău şi probabil nu ascultam răspunsurile, în sfârşit… Ei bine, în aceeaşi seară, la masă, când Suzanne m-a întrebat: „Ce-i nou?“, fără să cred nici eu, i-am răspuns: „Chloé e gravidă“. „Ţi-a spus ea?“ „Nu. Nici nu sunt sigur că ştie…“ Suzanne a dat din umeri şi şi-a ridicat privirea la cer, dar aveam dreptate. Câteva săptămâni mai târziu, ne-aţi anunţat vestea cea bună…

— Cum ai ghicit?

— Nu ştiu… Mi s-a părut că ţi se schimbase carnaţia, că oboseala ta avea altă cauză.

— …

— Aş putea continua aşa multă vreme. Vezi că eşti nedreaptă? Ce ziceai mai înainte? Că nicicând, în toţi aceşti ani, nu m-am interesat de tine… Oh, Chloé, sper că ţi-e ruşine.

Mă dojenea.

— În schimb, sunt egoist, aici ai dreptate. Îţi spun că nu vreau să pleci. Mă gândesc la mine. Îmi eşti mai apropiată decât propria mea fiică. Fiica mea n-o să-mi spună niciodată că sunt un prost bătrân, ea se mulţumeşte să creadă că sunt un prost şi atât!

S-a ridicat să ia sarea.

— Hei… Ce ai?

— Nimic. N-am nimic.

— Ba da, plângi.

— Ba nu, nu plâng. Uită-te, nu plâng.

— Ba da, plângi! Vrei un pahar cu apă?

— Da.

— Oh, Chloé… Nu vreau să plângi. Asta mă face nefericit.

— Poftim! Tot dumneata! Eşti incorigibil…

Încercam să iau un ton glumeţ, dar picuri de muci îmi curgeau din nas, era jalnic.

Râdeam. Plângeam. Vinul ăla nu mă înveselea deloc.

— N-ar fi trebuit să-ţi vorbesc de toate astea…

— Ba da, ba da! Sunt şi amintirile mele… Trebuie numai să mă obişnuiesc puţin. Nu ştiu dacă-ţi dai bine seama, dar situaţia e foarte nouă pentru mine… Acum cincisprezece zile eram încă o mamă de familie fără probleme. Îmi răsfoiam agenda în metrou ca să organizez mese şi îmi pileam unghiile gândindu-mă la vacanţă. Îmi spuneam: „Oare să luăm şi fetele sau să ne ducem numai noi doi?“. În sfârşit, înţelegi genul de dilemă…

Îmi mai spuneam: „Ar trebui să căutăm alt apartament, ăsta e bun, dar e prea întunecos…“. Aşteptam ca Adrien să-şi revină ca să-i vorbesc, pentru că vedeam bine că nu era în apele lui în ultima vreme… Iritabil, susceptibil, obosit… Îmi făceam griji pentru el, îmi spuneam: „O să mi-l omoare la serviciul ăsta de nebuni, ce înseamnă programele astea idioate?“.

Se răsucise spre foc.

— Fără probleme, dar nu prea isteaţă, nu?

Îl aşteptam cu cina. Aşteptam ore în şir. Adesea chiar adormeam aşteptându-l… Până la urmă se întorcea, cu faţa răvăşită şi cu coada între picioare. Mă îndreptam spre bucătărie întinzându-mi oasele. Mă mobilizam. Nu-i era foame, bineînţeles, avea decenţa să nu-i mai fie foame. Sau poate că ciuguleau ceva înainte? Poate…

Cât trebuie să-i fi fost de greu să se aşeze în faţa mea! Cât trebuie să fi fost de greu să mă suporte cu obişnuita mea veselie şi cu romanele mele foileton despre viaţa din scuarul Firmin-Gédon. Ce supliciu pentru el, când mă gândesc… Lui Lucie i-a căzut un dinte, mama nu se simte bine, fata poloneză care are grijă de micul Arthur iese cu băiatul vecinei, mi-am terminat lucrarea la muzeu azi-dimineaţă, Marion şi-a tăiat părul, arată îngrozitor, învăţătoarea vrea cutii de ouă, pari obosit, ia-ţi o zi de concediu, dă-mi mâna, mai vrei spanac? Sărmanul… ce supliciu pentru un soţ infidel, dar scrupulos. Ce supliciu… Însă eu nu vedeam nimic. N-am simţit că se pregăteşte ceva, îţi dai seama? Cum poţi fi aşa de orb? Cum? Fie că eram total abrutizată, fie aveam încredere totală. Ceea ce, evident, înseamnă acelaşi lucru…

M-am lăsat pe spate.

— Ah, Pierre… Ce porcărie şi viaţa asta…

— E bun, nu?

— Foarte. Păcat că îşi face efectul aşa de puţin…

— E prima dată când beau aşa ceva.

— Și eu.

— E ca trandafirul tău, l-am cumpărat pentru etichetă…

— Da. Ce porcărie… E o nimica toată.

— Dar eşti încă tânără…

— Nu, sunt bătrână, mă simt bătrână. Sunt tăbăcită. Simt că o să devin neîncrezătoare. O să-mi privesc viaţa printr-o ferestruică. N-o să mai deschid uşa. Dă-te înapoi. Arată legitimaţia. Bine, cealaltă mână acum. Pune-ţi cipicii. Rămâi în antreu. Nu mişca.

— Nu, tu n-ai să devii niciodată o astfel de femeie. Chiar dacă ai vrea, n-ai putea. Oamenii vor continua să intre în viaţa ta ca la moară, ai să mai suferi şi e foarte bine aşa. Nu-mi fac griji pentru tine.

— Nu, bineînţeles…

— Bineînţeles ce?

— Nu-ţi faci griji pentru mine. Oricum nu-ţi faci griji pentru nimeni.

— E adevărat, ai dreptate. Nu ştiu să iau seama la ceilalţi.

— De ce?

— Nu ştiu. Pentru că ceilalţi nu mă interesează, presupun.

— …în afară de Adrien.

— Ce-i cu Adrien?

— Mă gândesc la el.

— Îţi faci griji pentru Adrien?

— Da, aşa cred… Da. În orice caz, pentru el îmi fac cel mai mult.

— De ce?

— Pentru că e nefericit.

Picam din nori.

— Ei nu, asta chiar că-i bună! Nu-i deloc nefericit… Dimpotrivă, e foarte fericit! A schimbat o femeie tăbăcită şi plicticoasă cu o prospătură amuzantă. Viaţa lui e mult mai nostimă acum, ştii bine.

M-am uitat la ceas.

— Ia să vedem, ce oră e? Zece fără un sfert. Unde e micuţul nostru martir? Unde e? La cinema sau la teatru, poate? Sau ia cina pe undeva. Acum trebuie să fi terminat cu gustările… el îi frământă podul palmei visând la ce va fi mai târziu. Atenţie, soseşte

mâncarea, ea îşi trage mâna şi îi răspunde la surâs. Sau poate sunt în pat… Ceea ce e cel mai probabil, nu? La început, se face mult amor, dacă bine-mi amintesc…

— Eşti cinică.

— Mă protejez.

— Orice-ar face, e nefericit.

— Din cauza mea, vrei să spui? S-ar putea să-i stric plăcerea? Oh, ingrata de mine…

— Nu, nu din cauza ta, din cauza lui. Din cauza vieţii ăsteia, care nu face nimic aşa cum îi cerem. Strădaniile noastre sunt derizorii…

— Aşa e, dragul de el…

— Nu mă asculţi.

— Nu.

— De ce nu mă asculţi?

Muşcam dintr-un colţ de pâine.

— Pentru că eşti un buldozer, distrugi totul în cale. Durerea mea te… Cum să zic, te ce? Te împovărează şi în curând o să te agaseze, ştiu foarte bine. Și pe urmă, povestea asta cu legătura de sânge… Noţiunea asta debilă… N-ai fost în stare să-ţi strângi copiii în braţe, să le spui măcar o dată că-i iubeşti, dar dincolo de asta ştiu că o să le iei totdeauna apărarea. Orice ar spune, orice ar face, vor avea totdeauna dreptate în faţa barbarilor de noi. Noi, care nu purtăm acelaşi nume cu voi.

Copiii dumitale nu ţi-au dat prea multe motive de satisfacţie, s-ar zice, dar eşti singurul care ai dreptul să-i critici. Singurul! Adrien a şters-o şi m-a lăsat baltă cu fetele. Sigur, şi asta te contrariază, dar nu mai sper să te aud rostind câteva cuvinte aspre. Câteva cuvinte aspre… n-ar schimba nimic, dar mi-ar face atâta plăcere. Atâta plăcere, dacă ai şti… Da, e jalnic… Sunt jalnică. Totuşi, câteva cuvinte hotărâte, usturătoare, aşa cum ştii atât de bine să spui… De ce nu şi pentru el? Le merit, la urma urmei. Aştept sentinţa patriarhului din capul mesei. Sunt atâţia ani de când te ascult împărţind lumea în două. Cei buni şi cei răi, cei care merită stima dumitale şi cei care n-au dreptul la ea. Sunt atâţia ani de când mă lovesc de discursurile dumitale, autoritatea dumitale, mutrele dumitale de Comandor, tăcerile dumitale… Toată cacealmaua asta. Toată cacealmaua… E atâta vreme de când faci pe grozavul cu noi, Pierre…

Știi, eu sunt un suflet simplu şi am nevoie să te aud spunând: băiatul meu e un ticălos şi îţi cer iertare. Am nevoie de asta, mă înţelegi?

— Nu conta pe mine.

Am luat farfuriile.

— Nu contam pe dumneata.

— Vrei un desert?

— Nu.

— Nu vrei nimic?

— Deci, s-a terminat… Am tras probabil de firul de care nu trebuia…

Nu-l mai ascultam.

— Nodul s-a strâns şi mai tare şi iată-ne mai îndepărtaţi ca oricând. Deci sunt un prost bătrân… Un monstru… Și mai ce?

Căutam buretele.

— Și mai ce?

L-am privit drept în ochi.

— Ascultă Pierre, ani de zile am trăit cu un bărbat care nu se ţinea drept pentru că tatăl lui nu-l sprijinise cum ar fi trebuit. Când l-am cunoscut, Adrien nu îndrăznea nimic, de frică să nu te dezamăgească. Și tot ce făcea mă deprima fiindcă niciodată nu era pentru el, ci pentru dumneata. Ca să te epateze sau să te sâcâie. Să te provoace sau să-ţi facă plăcere. Era patetic. Aveam abia douăzeci de ani şi mi-am neglijat pentru el toată viaţa. Ca să-l ascult şi să-l mângâi pe ceafă când, în sfârşit, se destăinuia. Nu regret nimic, oricum nu puteam să fac altfel. Mă îmbolnăvea că un băiat ca el îşi punea atâta cenuşă în cap. Am petrecut nopţi întregi pentru a descâlci şi a potrivi lucrurile. L-am zgâlţâit. I-am spus de mii de ori că era prea uşurică povestea lui. Că era prea uşurică! Am luat hotărâri bune şi le-am călcat în picioare, am găsit altele, până la urmă mi-am întrerupt studiile pentru ca el să le poată relua pe ale lui. Mi-am suflecat mânecile şi timp de trei ani l-am dus la facultate înainte de a merge să-mi pierd vremea în subsolul Luvrului. Făcusem o înţelegere: nu mă plângeam, cu condiţia ca el să nu-mi mai vorbească de dumneata. N-am nici un merit. Nu i-am spus niciodată că e cel mai bun. L-am iubit şi atâta tot. Iu-bit. Pricepi despre ce vorbesc?

— …

— Aşa că înţelegi de ce sunt furioasă acum…

Ștergeam cu buretele pe lângă mâinile lui puse pe masă.

— Încrederea a revenit, fiul risipitor s-a schimbat. Și-a condus barca precum un om mare şi uite-l acum că se leapădă de vechea piele sub privirea înduioşată a tăticului cel rău. Recunoaşte că e cam tare, nu?

— …

— Nu spui nimic?

— Nu. Mă duc să mă culc.

Am dat drumul la maşina de spălat.

— Asta e, noapte bună.

*

*   *

Îmi muşcam obrajii.
Păstram pentru mine lucruri înfiorătoare.

Mi-am luat paharul şi m-am aşezat pe canapea. Mi-am scos pantofii şi m-am ghemuit sub perne. M-am ridicat iar, ca să iau sticla de pe masă. Am aţâţat focul, am stins lumina şi m-am întors să mă îngrop în tăcere.

Regretam că nu mă îmbătasem încă.

Regretam că sunt acolo.

Regretam… Regretam atâtea lucruri.

Atâtea lucruri…

Mi-am pus capul pe braţul canapelei şi am închis ochii.

— Dormi?
— Nu.

S-a dus să-şi toarne un pahar şi s-a aşezat pe fotoliul de alături.

Vântul sufla în continuare. Stăteam în întuneric. Ne uitam la foc.
Din când în când, unul dintre noi bea, iar celălalt îl imita.
Nu ne simţeam nici bine, nici rău. Eram obosiţi.

După o lungă tăcere, a spus:
— Știi, n-aş fi aşa cum zici tu dacă aş fi avut mai mult curaj…
— Poftim?
Regretam deja că-i răspunsesem. Nu mai voiam să vorbesc despre toată porcăria asta. Voiam să fiu lăsată în pace.
— Se tot vorbeşte de durerea celor care rămân, dar te-ai gândit vreodată la durerea celor care pleacă?
Oh, oh, îmi spuneam, cât o să-mi mai împuie capul cu teoriile lui nebunul ăsta bătrân?
Îmi căutam din priviri pantofii.

— Mai vorbim mâine, Pierre, mă duc… Sunt sătulă.

— Durerea celor prin care vine nenorocirea… Cei care rămân sunt plânşi, consolaţi, dar cei care pleacă?
— Dar ce mai vor, m-am înfuriat, o coroană pe cap? Un cuvânt de încurajare?
El nu mă auzea.
— Curajul celor care dimineaţa se privesc în oglindă şi articulează răspicat, numai pentru ei, aceste cuvinte: „Am dreptul să greşesc?“. Doar cuvintele astea… Curajul să-ţi priveşti viaţa în faţă, să nu vezi în ea nimic potrivit, nimic armonios. Curajul de a face praf totul, de a distruge totul… din egoism? Din pur egoism? Și totuşi, nu… Atunci ce e? Instinct de supravieţuire? Luciditate? Frică de moarte?
Curajul de a te înfrunta. Măcar o dată în viaţă. De a te înfrunta, pe tine. Pe tine însuţi. Numai pe tine. În sfârşit.
„Dreptul de a greşi“, o expresie scurtă, un crâmpei de frază, dar cine să ţi-l dea?
Cine în afară de tine?

Mâinile îi tremurau.

— Eu nu mi l-am dat… Eu nu mi-am acordat nici un drept. Numai îndatoriri. Și uite ce am ajuns: un prostănac bătrân. Un prostănac bătrân în ochii uneia dintre puţinele persoane pentru care nutresc ceva stimă. Ce fiasco…

Am avut mulţi duşmani. Nu mă laud, nici nu mă plâng, puţin îmi pasă de ei. Dar prieteni… Oameni cărora am vrut să le plac? Aşa de puţini, aşa de puţini… Tu, printre alţii. Tu, Chloé, pentru că eşti atât de înzestrată pentru viaţă. Pentru că o ţii cu putere în propriile-ţi mâini. Te mişti, dansezi, ştii să dai tonul într-o casă. Tu ai harul ăsta minunat de a-i face pe cei din jur fericiţi. Eşti atât de în largul tău, atât de în largul tău pe această mică planetă…

— Am impresia că nu vorbim despre aceeaşi persoană…

Nu m-a auzit.

Stătea drept. Nu mai vorbea. Nu-şi încrucişase picioarele. Paharul îl ţinea pe genunchi.

Nu-i vedeam bine faţa.

Faţa era în umbra fotoliului.

— Am iubit o femeie… Nu vorbesc de Suzanne, vorbesc de altă femeie.

Am făcut ochii mari.

— Am iubit-o mai mult decât orice pe lume. Mai mult decât orice…

Nu ştiam că se poate iubi atât. În sfârşit, eu, în orice caz, credeam că nu sunt… *programat* să iubesc în felul ăsta. Declaraţiile, insomniile, ravagiile pasiunii, toate astea erau bune pentru alţii. De altfel, chiar şi numai auzul cuvântului pasiune mă făcea să râd. Pasiunea, pasiunea! O plasam undeva între hipnoză şi superstiţie… Era aproape un cuvânt de ruşine în gura mea. Și pe urmă, povestea s-a întors împotriva mea când mă aşteptam mai puţin. Eu… Eu am iubit o femeie.

M-am îndrăgostit aşa, ca atunci când faci o boală. Fără să vreau, fără să cred, împotriva voinţei mele şi fără putinţă să mă apăr după aceea…

Îşi dregea vocea.

— Și după aceea am pierdut-o. În acelaşi fel.

Nu mai mişcam. Mă pocnise o măciucă în cap.

— O chema Mathilde. De altfel, tot Mathilde o cheamă şi acum. Mathilde Courbet. Ca pe pictor…

Aveam patruzeci şi doi de ani şi mă socoteam deja bătrân. Oricum, totdeauna m-am

socotit bătrân. Tânărul era Paul. Paul va fi mereu tânăr şi frumos.

Eu sunt Pierre. Harnicul, truditorul.

La zece ani aveam deja figura de acum. Aceeaşi tunsoare, aceiaşi ochelari, aceleaşi gesturi, aceleaşi mici manii. Îmi închipui că la zece ani schimbam deja farfuria când ajungeam la brânză…

Îi zâmbeam pe întuneric.

— Patruzeci şi doi de ani… Ce mai aştepţi de la viaţă la patruzeci şi doi de ani?

Eu, nimic. Nu aşteptam nimic. Eu munceam. Întruna, întruna, la nesfârşit. Era ţinuta mea de camuflaj, armura mea, alibiul meu. Alibiul meu ca să nu trăiesc. Fiindcă nu-mi plăcea în mod deosebit să trăiesc. Credeam că nu sunt înzestrat pentru asta.

Inventam dificultăţi, munţi de urcat. Foarte înalţi. Foarte abrupţi. Și pe urmă îmi suflecam mânecile. Îi urcam şi iar inventam alţii. Totuşi, nu eram ambiţios, eram lipsit de imaginaţie.

A luat o înghiţitură.

— Eu… Habar n-aveam de toate astea, ştii… De la Mathilde le-am aflat. Oh, Chloé… Cât o iubeam… Cât o iubeam… Mai eşti aici?

— Da.

— Mă asculţi?

— Da.

— Te plictisesc?

— Nu.

— O să adormi?

— Nu.

S-a ridicat să mai pună un butuc pe foc. A rămas pe vine în faţa şemineului.

— Știi ce-mi reproşa? Îmi reproşa că sunt prea vorbăreţ. Îţi dai seama? Eu… Prea vorbăreţ! De necrezut, nu? Și totuşi, adevărat… Îmi puneam capul pe pântecele ei şi vorbeam. Vorbeam ore în şir. Ba chiar zile în şir. Auzeam sub piele sunetul vocii mele devenită atât de gravă şi îmi plăcea. O adevărată morişcă de vorbe… O ameţeam. O potopeam. Ea râdea. Îmi zicea, „hai, stop, nu mai vorbi atâta, nu te mai aud. De ce vorbeşti aşa?“

Aveam patruzeci şi doi de ani de tăcere de recuperat. Patruzeci şi doi de ani de când tăceam, de când păstram totul pentru mine. Ce spuneai tu adineaori? Că tăcerea mea

seamănă a dispreţ, nu-i aşa? E dureros, dar pot să înţeleg, pot să înţeleg reproşurile care mi se fac. Le înţeleg, dar n-am chef să mă apăr. Tocmai aici e problema, de altfel… Dar dispreţ, nu cred. Oricât de incredibil ar putea să ţi se pară, cred că tăcerea mea seamănă mai mult a timiditate. Nu mă iubesc destul ca să dau vreo importanţă vorbelor mele. Cântăreşte-ţi vorba înainte să deschizi gura, spune proverbul. Eu mi-o cântăresc tot timpul, prea mult chiar. Îi descurajez pe cei din jur… Nu mă iubeam înainte să o întâlnesc pe Mathilde şi mă iubesc chiar mai puţin de atunci încoace. Presupun că din cauza asta sunt dur…

S-a aşezat din nou.

— Sunt dur la firmă, dar asta-i din cauză că joc un rol, înţelegi? Sunt obligat să fiu dur. Obligat să-i fac să mă creadă fioros. Îţi închipui ce-ar fi dacă mi-ar ghici secretul? Dacă ar afla că sunt timid? Că sunt obligat să lucrez de trei ori mai mult decât ceilalţi ca să ajung la acelaşi rezultat ca ei? Că am o memorie slabă? Că-mi trebuie timp până ce pricep ceva? Îţi dai seama? Dacă ar şti toate astea, m-ar mânca de viu!

Și pe urmă, nu ştiu să mă fac iubit… N-am charismă, cum se spune. Dacă anunţ o mărire de salariu, o fac pe un ton tăios, dacă mi se mulţumeşte nu răspund, când vreau să fac un gest oricât de mic, mă reţin, iar dacă am o veste bună, o pun pe Françoise să o comunice. Pe planul managementului, al resurselor umane, cum se mai zice, sunt o calamitate. O adevărată calamitate.

Tot Françoise e cea care m-a înscris, împotriva voinţei mele, la un fel de stagiu pentru patroni neînzestraţi. Ce gogoşi… Două zile închişi la Concorde La Fayette, lângă Porte Maillot, ca să înghiţim ghiveciul demagogic al unei psihiatre şi al unui american surescitat. La sfârşit, americanul îşi vindea cărţulia. *Be the Best and Work in Love* se chema. Dumnezeule, ce tâmpenie, când mă gândesc…

Îmi amintesc că la sfârşitul stagiului ne-au dat o diplomă de patron amabil şi înţelegător. I-am oferit-o lui Françoise, care a prins-o cu pioneze în dulapul în care se ţin detergenţii şi sulurile de hârtie igienică.

„A fost bine?, m-a întrebat ea.

— A fost deplorabil.“

A zâmbit.

„Ascultă, Françoise“, am adăugat, „dumneata, care eşti aici ca bunul Dumnezeu, spune-le celor interesaţi că nu sunt amabil, dar că nu-şi vor pierde niciodată locul de muncă pentru că aş fi prea tare la aritmetică.

— Amin, a murmurat ea plecând capul.“

Era adevărat însă. În douăzeci şi cinci de ani de tiranie, n-am avut nici o grevă şi n-

am dat afară pe nimeni. Chiar şi atunci când a fost aşa de greu, la începutul anilor ’90, n-am dat afară pe nimeni. Pe nimeni, pricepi?

— Și Suzanne?

— …

— De ce eşti aşa de dur cu ea?

— Mă socoteşti dur?

— Da.

— În ce fel dur?

— Dur.

Și-a lăsat din nou capul pe spătarul fotoliului.

— Când Suzanne şi-a dat seama că o înşelam, n-o mai înşelam de multă vreme. Aveam… O să-ţi povestesc asta mai târziu… Pe vremea aceea locuiam pe strada Convention. Nu-mi plăcea apartamentul. Nu-mi plăcea cum îl aranjase. Mă sufocam în el. Prea multă mobilă, prea multe bibelouri, prea multe fotografii de-ale noastre, prea mult din toate. Ţi-o spun, dar n-are nici o importanţă… Veneam în apartament ca să dorm şi pentru că familia mea locuia acolo. Atât şi nimic mai mult. Într-o seară mi-a cerut s-o duc undeva să cinăm. Am mers pe jos, undeva aproape de casă. Un soi de pizzerie jalnică. Lumina neonului îi dădea o înfăţişare de speriat. Și ea, care îşi compusese deja o figură de femeie jignită, nu făcea decât să strice şi mai rău lucrurile. Era o cruzime, dar n-o făcusem anume, îţi dai seama. Deschisesem uşa primei crâşme ivite în cale… Presimţind ce avea să urmeze, n-aveam chef să mă găsesc departe de culcuşul meu. Și, într-adevăr, n-am aşteptat mult. Abia a pus jos meniul că a şi izbucnit în plâns.

Știa totul. Că era vorba de o femeie mai tânără. Știa de când dura şi înţelesese de ce eram mereu plecat de la o vreme. Nu mai putea suporta. Eram un monstru. Merita atât dispreţ? Merita ea să fie tratată aşa? Ca o slujnică? La început închisese ochii. Bănuia ceva, dar avea încredere în mine. Credea că e o nebunie, o inflamare, dorinţa de a plăcea încă. Ceva liniştitor pentru virilitatea mea. Și pe urmă, mai era şi munca mea. Munca mea atât de solicitantă, atât de grea. Iar ea era prinsă cu amenajarea noii locuinţe. Nu putea să se ocupe de toate odată. Nu putea să fie pe toate fronturile în acelaşi timp! Avea încredere în mine! După aceea venise boala mea şi ea închisese ochii. Dar aici, acum, nu mai putea suporta. Nu, nu mă mai putea suporta. Egoismul meu, dispreţul meu, modul în care… În momentul acela chelnerul a întrerupt-o, iar ea, într-o jumătate de secundă, şi-a schimbat masca. Zâmbindu-i, i-a cerut precizări despre nişte tortellini cu nu ştiu ce. Eram fascinat. Când s-a întors spre mine, am bâlbâit un:

„Eu… Ca şi Doamna“ disperat. Nici o secundă nu m-am gândit la prăpăditul ăla de meniu, îţi închipui… Nici o secundă…

Atunci am avut măsura forţei ei. Forţa ei imensă. Tăvălugul, ea e. Atunci am aflat că era de departe cea mai solidă şi că nimic nu putea s-o atingă cu adevărat. La urma urmei, nu era decât o problemă stupidă de organizare a timpului. Îmi căuta nod în papură acum, pentru că acum casa ei de pe malul mării era terminată. Odată ce ultimul tablou fusese agăţat, ultima vergea pusă la locul ei, putuse în sfârşit să se ocupe de mine şi fusese îngrozită de ce descoperise.

Abia îi răspundeam, mă apăram fără vlagă, cum ţi-am spus, deja o pierdusem pe Mathilde în momentul acela…

O priveam pe nevastă-mea agitându-se în faţa mea într-o pizzerie jalnică din arondismentul cincisprezece parizian fără s-o mai aud.

Ea gesticula, lăsa să-i curgă lacrimi mari pe obraji, îşi ştergea nasul, ştergea şi farfuria de sos. În timpul ăsta, eu învârteam la nesfârşit două-trei spaghete pe furculiţă fără să reuşesc să le duc la gură. Și aveam mare chef să plâng, dar mă abţineam.

— De ce te abţineai?

— Chestiune de educaţie, bănuiesc… Și pe urmă, mă simţeam încă atât de fragil… Nu puteam să-mi iau riscul de a mă lăsa dus de val. Nu acolo. Nu atunci. Nu cu ea. Nu în crâşma aia sordidă… Eram… Cum să-ţi spun… atât de friabil.

Mi-a povestit după aceea că se consultase cu un avocat, ca să înceapă procedura de divorţ. Deodată am devenit mai atent. Un avocat? Suzanne cerând divorţul? Nu-mi închipuiam că lucrurile merseseră atât de departe, că fusese rănită într-atât… O văzuse pe femeia aceea, cumnata uneia dintre prietenele ei. Ezitase mult, dar, întorcându-ne dintr-un weekend, se hotărâse. O luase în maşină pe drumul de întoarcere, când nu-i vorbisem decât o singură dată, întrebând-o dacă are mărunţiş pentru taxa de autostradă. Născocise un fel de ruletă rusească conjugală: dacă Pierre îmi vorbeşte, rămân, dacă nu vorbeşte, divorţez.

Eram tulburat. N-o ştiam atrasă de jocurile de noroc.

Culoarea îi revenise în obraji şi mă privea acum cu mai mult aplomb. Bineînţeles, s-a descărcat de toate. Călătoriile mele tot mai lungi, tot mai dese, dezinteresul meu pentru viaţa de familie, copiii pe care parcă nici nu-i vedeam, carnetele de note pe care nu le semnasem niciodată, anii pierduţi ca să organizeze totul în jurul meu. Pentru confortul meu, pentru întreprindere. Întreprindere care aparţinea familiei ei, adică ei, în treacăt fie spus. Se sacrificase ca persoană. O îngrijise pe sărmana mea mamă până la capăt. În

sfârşit, tot, ce să mai vorbim, tot ce simţea nevoia să povestească şi, în plus, tot ce le place avocaţilor să audă ca să poată calcula despăgubirile.

Începusem şi eu să-mi vin în fire, ajunsesem pe un teren cunoscut. Ce voia? Bani? Cât? Să-mi fixeze o sumă. Scosesem carnetul de cecuri.

Dar nu, mă cunoştea foarte bine, credeam că am să scap aşa de ieftin?… Eram cu adevărat jalnic. Reîncepuse să hohotească între două înghiţituri de tiramisu. De ce nu voiam să înţeleg nimic? Nu există numai raporturi de forţă în viaţă. Banii nu pot cumpăra totul. Și nici răscumpăra totul. Mă prefăceam cumva că nu înţeleg nimic? Am suflet? Eram cu adevărat jalnic. Jalnic…

„Atunci de ce nu ceri divorţul?“, i-o trântisem eu în final, agasat, iau toată vina asupra mea. Toată, mă auzi? Chiar şi caracterul îngrozitor al mamei mele, sunt de acord să semnez undeva, ca dovadă că recunosc, dacă asta îţi convine, dar nu-ţi lua pe cap un avocat, te rog, spune-mi mai bine cât vrei.“

Am înfuriat-o de-a binelea.

Și-a ridicat capul şi m-a privit drept în ochi. Era pentru prima dată după atâţia ani că ne priveam aşa de îndelung. Am încercat să descopăr ceva nou pe faţa ei. Tinereţea noastră, poate… Vremurile când n-o făceam să plângă. Când nu făceam să plângă nici o femeie şi când până şi ideea de a trăncăni despre dragoste la o masă mi se părea de neconceput.

Dar n-am descoperit nimic, afară de strâmbătura cam tristă a unei soţii învinse care se pregătea să treacă la destăinuiri. Nu s-a mai dus la avocată pentru că nu avea curajul. Îi plăceau viaţa ei, casa ei, copiii ei, comercianţii ei… Îi era ruşine să şi-o mărturisească, şi totuşi ăsta era adevărul: n-avea curajul să mă părăsească.

Nu avea curajul.

Puteam să alerg după altele dacă aşa îmi convenea, puteam să mă culc cu altele dacă asta mă liniştea, dar ea, ea nu va pleca. Nu voia să piardă ce câştigase. Eşafodajul social. Prietenii noştri, relaţiile noastre, prietenii copiilor. Pe urmă, mai era şi casa aceea minunată în care nu apucasem încă să dormim… Era un risc pe care nu-i venea să şi-l ia. La urma urmelor, de ce să se sinchisească? Sunt atâţia bărbaţi care-şi înşală nevestele… O mulţime chiar… Se spovedise şi fusese decepţionată de banalitatea poveştii ei. Aşa era. De vină e doar ce ne atârnă între picioare. Trebuie să rezişti şi să laşi să treacă furtuna. Făcuse primul pas, dar ideea de a nu mai fi doamna Pierre Dippel îi îngheţa sângele în vine. Asta era situaţia şi nu era nimic de făcut. Fără copii, fără mine, nu însemna nimic.

I-am întins batista. „Nu-i grav“, a adăugat ea silindu-se să zâmbească, „nu-i grav… Rămân lângă tine pentru că n-am găsit ceva mai bun de făcut. O dată m-am organizat

prost şi eu. Eu care prevăd totdeauna totul, eu, acum… M-am lăsat depăşită, s-ar zice“.

Surâdea printre lacrimi.

Am bătut-o încetişor pe mână. Gata! Eram acolo. Nu mai eram cu nimeni altcineva. Cu nimeni. Gata! Se terminase…

Ne-am băut cafelele comentând prostul gust al decoraţiei încăperii şi amuzându-ne de mustaţa patronului.

Doi vechi prieteni plini de cicatrice.

Ridicasem un pietroi şi îl lăsasem îndată să cadă.

Prea era înspăimântător ce mişuna sub el.

În noaptea aceea, pe întuneric, am ţinut-o cast pe Suzanne în braţe. Mai mult nu puteam face.

A fost încă o noapte albă pentru mine. În loc să mă liniştească, mărturisirile ei m-au zdruncinat de tot. Trebuie să spun că mă simţeam tare rău în vremea aceea. Tare rău. Tare rău. Totul mă jupuia de viu. Mă găseam într-o situaţie într-adevăr chinuitoare: o pierdusem pe cea pe care o iubeam şi tocmai pricepusem că o zdrobisem pe cealaltă. Ce tablou… Pierdusem dragostea vieţii mele pentru a rămâne cu o femeie care nu mă părăsea din cauza furnizorului ei de brânză şi a celui de mezeluri. Era inextricabil. Era un sabotaj. Nici Mathilde, nici Suzanne nu meritaseră aşa ceva. Ratasem totul. Niciodată nu m-am simţit atât de mizerabil…

Medicamentele nu puteau aranja nimic nici ele, e sigur, dar dacă aş fi fost mai curajos, m-aş fi spânzurat în noaptea aia.

Și-a dat capul pe spate ca să-şi golească paharul.

— Dar Suzanne? Nu e nefericită cu dumneata…

— Crezi? Cum poţi să spui aşa ceva? Ţi-a spus ea că-i fericită?

— Nu. Nu în felul ăsta. Nu asta mi-a spus, dar m-a lăsat să înţeleg… În orice caz, nu e genul de femeie care să se oprească un moment ca să se întrebe dacă e fericită…

— Nu, într-adevăr, nu e genul… În asta stă forţa ei, de altfel. Dar să ştii, dacă eram aşa de nefericit în noaptea aceea, vina era mai ales a ei. Când văd ce a ajuns… O matroană, atât de convenţională… Și dacă ai şti ce minune de fată era când am întâlnit-o… Nu sunt mândru de mine, nu, e adevărat, n-am cu ce să mă fălesc. Am sufocat-o. Am ofilit-o. Pentru mine, ea a fost mereu ce e acum. Prin apropiere. La mâna mea. La capătul firului. Cu copiii. În bucătărie. Un soi de vestală care cheltuia banii pe care îi câştigam şi făcea ca mica noastră lume să fie confortabilă, fără să se plângă. N-am văzut niciodată mai departe de atât.

Ce secret de-al ei am încercat să dezleg? Nici unul. Am întrebat-o eu vreodată despre ea, copilăria ei, amintirile ei, regretele ei, lehamitea ei, viaţa noastră sexuală, speranţele ei înşelate, visele ei? Nu. Niciodată. Nimic. Nimic nu mă interesa.

— Nu mai exagera, Pierre. Nu poţi să-ţi pui totul în cârcă. Autoflagelarea are farmecul ei, dar oricum… Nu eşti credibil în chip de Sfântul Sebastian, să ştii…

— E bine, nu-mi treci cu vederea nimic. Eşti mica şi preferata mea zeflemistă. De asta nu-mi convine să te pierd. Cine o să mă mai scuture când n-o să mai fii aici?

— O să luăm prânzul împreună din când în când…

— Promiţi?

— Da.

— Aşa zici tu acum şi pe urmă nu te ţii de cuvânt, sunt sigur…

— Stabilim un ritual, prima vineri a fiecărei luni, de exemplu…

— De ce vinerea?

— Pentru că îmi place peştele de calitate. O să mă duci la restaurante bune, nu-i aşa?

— La cele mai bune.

— Ah, ce bucuroasă sunt… Dar nu prea curând…

— Nu prea curând?

— Nu.

— Când?

— …

— Bine, o să am răbdare.

Mişcam un butuc din foc.

— Ca să ne întoarcem la Suzanne… Pentru latura asta de matroană, cum îi zici, n-ai nici o vină, slavă Domnului. Există totuşi lucruri pe care şi le poate revendica fără să poarte pecetea dumitale. Știi, e ca şi cu produsele englezeşti care se împăunează cu formula „*by appointment to Her Majesty*“. Suzanne a devenit ce este fără să fi avut nevoie să-i fii „furnizor“. Cam scoţi omul din sărite, dar nu eşti totuşi atotputernic! Latura asta de stăpână care aleargă după solduri şi fişe cu reţete de bucătărie, n-a avut nevoie de dumneata ca să şi-o agaţe în panoplie. E din născare, cum se zice. Are asta în sânge, latura asta *Șterg praful Comentez Judec şi Iert*. E obositor, cel puţin pe mine mă oboseşte, dar e reversul medaliilor ei şi Dumnezeu ştie că are destule medalii, nu?

— Da. Dumnezeu trebuie s-o ştie, El… Vrei să bei ceva?

— Nu, mulţumesc.

— Un ceai, poate?

— Nu, nu. Prefer să mă îmbăt încetişor…

— Bine… Hai să te las în pace.

— Pierre?
— Da.
— Nu-mi revin.
— Din ce?
— Din tot ce mi-ai povestit…
— Nici eu.

— Și Adrien?
— Ce-i cu Adrien?
— O să-i spui?
— Ce să-i spun?
— Ei bine… Toate astea.
— Adrien a venit să mă vadă, închipuie-ţi.
— Când?
— Săptămâna trecută şi… Nu i-am vorbit. Adică nu i-am vorbit despre mine, dar l-am ascultat…
— Ce ţi-a spus?
— Ce ţi-am spus, ce ştiam deja… Că e nefericit, că nu mai ştie încotro s-o apuce.
— A venit să ţi se spovedească?
— Da.
Am început iar să plâng.
— Te miră?
Dădeam din cap.
— Mă simt trădată. Chiar şi de dumneata. Dumneata… Detest aşa ceva. Eu nu i-aş face nimănui aşa ceva, eu…
— Calmează-te. Amesteci lucrurile. De unde până unde trădare? Unde e trădarea? A venit fără să anunţe şi, de cum l-am văzut, i-am propus să ieşim. Mi-am închis mobilul şi am coborât în parcare. În clipa în care am întors cheia în contact, mi-a spus: „O s-o părăsesc pe Chloé“. N-am scos o vorbă. Am ieşit din parcare. Nu voiam să-i pun întrebări, aşteptam să vorbească el… Mereu aceeaşi problemă, a copilului care trebuie scos din încurcătură… Nu voiam să forţez nota. Nu ştiam încotro s-o iau. Eram şi eu cam zguduit, ca să fiu sincer. Am luat-o pe strada Maréchaux şi am tras scrumiera.
— Și atunci? am spus.
— Atunci nimic. E căsătorit. Are doi copii. S-a gândit. El crede că merită…
— Taci, taci din gură… Cunosc urmarea.

M-am ridicat să iau sulul de hârtie Sopalin.

— Trebuie să fii mândru de el, nu? E bine ce face, nu? Aşa, măcar e bărbat! Un tip curajos. Ce frumoasă revanşă îţi oferă acum! Ce frumoasă revanşă…

— Nu lua tonul ăsta!

— Iau ce ton vreau şi o să-ţi spun ce gândesc… Eşti mai rău decât el. Dumneata ai ratat totul. Da, cu toate aerele pe care ţi le dai, ai ratat totul, iar escapadele lui amoroase te ajută să te consolezi. Găsesc că e jalnic. Îmi faceţi greaţă amândoi.

— Spui ce-ţi vine la gură. Îţi dai seama, nu-i aşa? Știi că spui ce-ţi vine la gură?

Îmi vorbea cu mare blândeţe.

— Dacă ar fi fost vorba doar de o escapadă amoroasă, n-am fi ajuns în situaţia asta, ştii prea bine…

— Chloé, vorbeşte-mi.

— Sunt proasta proastelor… Nu. Măcar o dată să nu mă contrazici. Nu mă contrazice dacă vrei să-mi faci plăcere.

— Pot să-ţi mărturisesc ceva? O mărturisire foarte greu de făcut.

— Dă-i drumul; în starea în care sunt…

— Mă gândesc că e un lucru bun.

— Ce anume-i bun?

— Ce ţi se întâmplă acum…

— Că sunt proasta proastelor?

— Nu, că Adrien se îndepărtează. Cred că meriţi mai mult de-atât… Mai mult decât veselia asta cam forţată… Mai mult decât să-ţi pileşti unghiile în metrou răsfoindu-ţi agenda, mai mult decât scuarul Firmin-Gédon, mai mult decât ce aţi ajuns amândoi. E şocant ce-ţi spun acum, nu-i aşa? Și pe urmă, de ce să mă amestec, nu? Da, e şocant, dar n-are decât să fie. Nu pot să mă prefac, ţin prea mult la tine. Cred că Adrien nu era la înălţime. A ţintit prea sus cu tine. Uite ce cred…

E şocant pentru că e băiatul meu şi n-ar trebui să vorbesc aşa despre el… Da, ştiu. Dar, asta e, sunt un prost bătrân şi nu mă sinchisesc de buna-cuviinţă. Ţi-o spun pentru că am încredere în tine. Tu… tu nu ai fost iubită cum ar fi trebuit. Și dacă ai fi la fel de cinstită ca mine, în acest moment al vieţii tale, ţi-ai lua un aer ofensat, bineînţeles, dar ai gândi la fel…

— Spui ce-ţi vine la gură.

— Poftim. Aerul ofensat…

— Cazi în psihanaliză acum?

— N-ai auzit niciodată în tine o voce care să te zgândăre din când în când ca să-ţi aducă aminte că nu eşti iubită cum ar trebui?

— Nu.

— Nu?

— Nu.

— Bine. Atunci înseamnă că mă înşel…

S-a apropiat sprijinindu-şi mâinile pe genunchi.

— Eu cred că ar trebui să ieşi într-o zi…

— Să ies de unde?

— De la al treilea subsol.

— Despre orice ai câte o părere, nu?

— Nu. Nu despre orice. Ce înseamnă munca asta de ucenic în subsolurile unui muzeu, când se ştie de ce eşti capabilă? E timp pierdut. Ce faci tu acolo? Cópii? Mulaje? Meştereşti. Frumoasă treabă! Până când? Până la pensie? Nu-mi spune că eşti fericită în gaura aia de funcţionari-şobolani…

— Nu, nu, am zis eu ironic, n-o să-ţi spun asta, linişteşte-te.

— Eu, dacă aş fi iubitul tău, te-aş apuca de grumaz şi te-aş scoate la lumină. Mâinile tale valorează ceva, şi o ştii. Asumă asta. Asumă-ţi calităţile. Asumă-ţi răspunderea asta. Eu te-aş duce undeva şi ţi-aş spune: „E rândul tău acum. E rândul tău să joci, Chloé. Arată-ne ce zace în tine“.

— Și dacă nu zace nimic?

— Ei bine, ar fi o ocazie să aflăm. Și nu-ţi mai muşca buza, îmi face rău.

— Cum de ai atâtea idei bune pentru alţii şi atât de puţine pentru dumneata?

— Am răspuns deja la întrebarea asta.

— Ce-i?

— Mi s-a părut că am auzit-o pe Marion plângând…

— Nu aud…

— Sst…

— Gata, a adormit iar.

M-am aşezat din nou şi mi-am tras pătura.

— Vrei să mă duc să văd?

— Nu, nu. Să mai aşteptăm puţin.

— Și ce merit eu, după părerea dumitale, domnule Știe-tot?

— Meriţi să fii tratată ca ceea ce eşti.

— Adică?

— Ca o prinţesă. O prinţesă a Timpurilor moderne.

— Pfui… Vorbeşti ca să nu taci.

— Da, sunt gata să spun orice. Orice, numai ca să te fac să zâmbeşti… Zâmbeşte-mi, Chloé.

— Eşti nebun.

Se ridicase.

— Ah… Perfect! E mai bine aşa. Începi să spui mai puţine prostii… Da, sunt nebun, şi mai ştii ce? Sunt nebun şi mi-e foame! Ce-aş putea să mănânc ca desert?

— Uită-te în frigider. Ar trebui terminate iaurturile fetelor…

— Unde sunt?

— Jos de tot.

— Chestiile astea roz?

— Da.

— Nu-s rele…

Îşi lingea linguriţa.

— Ai văzut cum le spune?

— Nu.

— Uită-te, ţi se potrivesc.

— *Hoţomanii*… Nu-i rău!

*

*   *

— Am face mai bine să ne ducem la culcare, nu crezi?

— Ba da.

— Ţi-e somn?

Eram contrariată.

— Cum vrei să dorm după tot ce am răscolit? Am impresia că amestec într-o ditamai căldarea…

— Eu descâlcesc ghemul meu, tu amesteci în căldarea ta. Ce imagini nostime folosim…

— Dumneata, matematicianul, şi eu, bunicuţa.

— Bunicuţa? Prostii. Prinţesa mea, o bunicuţă… O, Doamne, Doamne! Câte prostii ai

mai spus în seara asta!

— Eşti penibil, să ştii!

— Foarte.

— De ce?

— Nu ştiu. Poate pentru că spun ce gândesc. Nu mi se întâmplă des… Nu mă mai tem că nu sunt iubit.

— Nici de mine?

— O, tu mă iubeşti, nu-mi fac griji!

— Pierre?

— Da.

— Ce s-a întâmplat cu Mathilde?

M-a privit. A deschis gura, pe urmă a închis-o la loc. Și-a încrucişat picioarele, pe urmă şi le-a îndepărtat iar. S-a ridicat. A umblat la foc şi a sprânjit cărbunii. Și-a lăsat capul în jos şi a şoptit:

— Nimic. Nu s-a întâmplat nimic. Sau foarte puţin. Aşa de puţine zile, aşa de puţine ore… Aproape nimic, de fapt.

— N-ai chef să vorbeşti?

— Nu ştiu.

— N-ai mai revăzut-o niciodată?

— Ba da. O dată. Acum câţiva ani. În parcul de la Palais Royal.

— Și-atunci?

— Atunci, nimic.

— Cum ai întâlnit-o?

— Știi… Dacă încep, nu ştiu când o să mă opresc…

— Ţi-am spus, nu mi-e somn.

A început să examineze desenul lui Paul. Cuvintele nu-i veneau…

— Când s-a întâmplat?

— Era… Am văzut-o prima dată pe 8 iunie 1978, cam pe la unsprezece dimineaţa, ora locală din Hong Kong. Eram la etajul douăzeci şi nouă al turnului Hyatt, în biroul unui oarecare domn Singh care avea nevoie de mine ca să foreze undeva în Taiwan. Îţi vine să zâmbeşti?

— Da, aşa-i. Lucra cu dumneata?

— Era traducătoarea mea.

— Din chineză?

— Nu, din engleză.

— Păi, vorbeşti englezeşte.

— Nu bine. Nu destul de bine ca să tratez genul ăsta de afaceri, sunt atâtea subtilităţi. La nivelul ăsta nu mai e limbaj, e prestidigitaţie. Îţi scapă un subînţeles şi pierzi rapid firul. Afară de asta, nu cunoşteam termenii exacţi ca să traduc jargonul tehnic de care aveam nevoie în ziua aia şi, colac peste pupăză, nu m-am obişnuit niciodată cu accentul chinezilor. Mi se pare că aud „ting ting“ la sfârşitul fiecărui cuvânt. Vorbesc de cuvintele pe care nu le molfăie, evident.

— Aşadar?

— Aşadar, eram derutat. Mă aşteptam să lucrez cu un bătrân domn englez, un traducător nativ cu care Françoise se sclifosise la telefon: „O să vedeţi, un adevărat gentleman…“.

Nici pomeneală! Iată-mă sub presiune, decalat cu o noapte, neliniştit, încordat, tremurând ca varga, şi nici urmă de englez la orizont. Era o afacere enormă, care ar fi putut face să meargă întreprinderea mai bine de doi ani. Nu ştiu dacă poţi să-ţi dai seama…

— Ce vindeai, de fapt?

— Cuve.

— Cuve?

— Da, dar stai… Nu cuve obişnuite, cuve…

— Lasă, nu mă interesează! Zi mai departe!

— Deci, cum îţi spuneam, eram cu nervii la pământ. Lucram la proiectul ăsta de luni de zile, investisem în el un capital enorm. Îndatorasem întreprinderea şi pusesem la bătaie şi micile mele economii. Puteam să amân închiderea unei fabrici din apropiere de Nancy. Optsprezece oameni. Îi aveam şi pe fraţii Suzannei în cârcă şi ştiam că mă aşteaptă la cotitură, că n-o să mă cruţe defel hahalerele alea… Pe deasupra, aveam o diaree turbată. Scuză-mă că sunt aşa de prozaic, dar… Ce mai tura-vura, am intrat în birou cum cobori într-o arenă şi când am înţeles că-mi puneam viaţa în mâinile acelei… acelei… acelei creaturi, am fost cât pe ce să leşin.

— De ce?

— Știi, petrolul era o lume foarte machistă. Acum, lucrurile s-au mai schimbat, dar pe vremea aceea nu vedeai multe femei…

— Afară de asta, şi dumneata…

— Eu ce?

— Eşti cam machist.

N-a zis nu.

— Stai puţin, pune-te o clipă în locul meu! Mă aşteptam să strâng mâna unui bătrân englez flegmatic, un tip experimentat în obiceiurile şi în năravurile din colonii, cu mustăţi şi costum şifonat, şi iată-mă salutând o tinerică, trăgând cu ochiul la decolteul ei… O, te asigur, era prea mult pentru mine. N-aveam nevoie de aşa ceva… Pământul îmi fugea de sub picioare. Ea îmi spunea că Mister Magoo al ei era bolnav, că o anunţaseră seara, în ajun, şi îmi strângea mâna cu putere ca să-mi dea curaj. În sfârşit, aşa mi-a spus după, că mă scuturase ca pe un prun fiindcă i se păruse că sunt cam livid.

— Îl chema într-adevăr Mister Magoo?

— Nu. Zic şi eu aşa.

— Și pe urmă?

— Pe urmă i-am şoptit la ureche: „Dar sunteţi la curent… Vreau să spun, cu datele problemei… E destul de specific… Nu ştiu dacă aţi fost prevenită…“. Și atunci, ea mi-a surâs fermecător. Un surâs fermecător care voia să spună cam aşa: „Sstt. Nu mă zăpăci, omule“.

Eram terminat.

M-am aplecat spre gâtul ei drăgălaş. Mirosea bine. Dumnezeieşte de bine… Totul se amesteca în capul meu. Era o catastrofă. Mi se aşezase în faţă, în dreapta unui chinez vesel care mă cam strângea de boaşe, dacă pot să-mi permit. Ea îşi aşezase bărbia pe mâinile încrucişate şi-mi arunca priviri încrezătoare, ca să-mi dea curaj. Era ceva crud în zâmbetele alea din colţul gurii, eram în rahat până-n gât, dar îmi dădeam bine seama. Nu mai respiram. Îmi ţineam braţele încrucişate pe burtă, ca să-mi strunesc pântecăraia, şi mă rugam la ceruri. Eram la mâna ei. Aveam să trăiesc cele mai frumoase ore din viaţa mea.

— Ce bine povesteşti…

— Îţi baţi joc de mine.

— Nu, nu, deloc!

— Ba da. Îţi baţi joc de mine. Mă opresc.

— Nu, te rog! Nu te opri. Și pe urmă?

— Mi-ai tăiat elanul.

— N-o să mai zic nimic.

— …

— Și după aia?

— După ce?

— După, cu chinezoiul, cum a fost?

— Zâmbeşti. De ce zâmbeşti? Povesteşte-mi!

— Zâmbesc pentru că a fost ceva de necrezut… Pentru că situaţia era complet de necrezut…

— Nu mai zâmbi singur! Povesteşte-mi! Povesteşte-mi, Pierre!

— Ei bine… Mai întâi, a scos din poşetă un toc de ochelari, un toc mic de plastic, imitaţie de crocodil. Cu multă gravitate. Pe urmă şi-a pus pe nas o pereche de ochelari îngrozitori. Știi, ochelarii ăia mici şi severi cu ramă de metal. Ochelari de învăţătoare la pensie. Din momentul ăla faţa i s-a închis. Nu mă mai privea ca înainte. Mă privea în ochi şi aştepta să-mi recit lecţia.

Eu vorbeam, ea traducea. Eram fascinat pentru că îşi începea frazele înainte ca eu să le fi terminat pe ale mele. Nu ştiu cum reuşea turul ăsta de forţă. Asculta şi repeta aproape totul în acelaşi timp. Era o traducere simultană. Era fascinant… Într-adevăr… La început vorbeam rar, pe urmă din ce în ce mai repede. Cred că încercam deja s-o încurc puţin. Ea nu clipea. Din contră, se distra terminând frazele înaintea mea. Deja mă făcea să simt cât sunt de previzibil…

Apoi s-a ridicat ca să traducă nişte curbe de pe un panou. Am profitat ca să-i privesc picioarele. Avea ceva puţin desuet, demodat, cu totul anacronic. Purta o fustă ecosez până la genunchi, un twin-set verde închis, nişte… De ce râzi iar?

— Pentru că spui „twin-set“. De asta râd.

— Și ce-i cu asta? Nu văd ce-i aşa de nostim! Cum altfel ai vrea să spun?

— Nicicum, nicicum…

— Eşti o proastă…

— Nu mai spun nimic, nimic.

— Chiar şi sutienul îi era demodat… Avea pieptul înălţat, ca fetele din tinereţea mea. Sâni frumoşi, nu prea mari, un pic depărtaţi, ascuţiţi… Bine făcuţi, ce să mai vorbim. Afară de asta, eram fascinat de pântecele ei. Un pântece rotunjor, bombat ca un piept înfoiat de pasăre. O burticică adorabilă care deforma carourile fustei şi pe care o vedeam… deja la dispoziţia mea. Încercam să-i văd picioarele când i-am observat tulburarea. Tăcuse. Era foarte roz. Fruntea, obrajii, gâtul erau roz. Roz ca un răcuşor. Mă privea speriată.

„Ce s-a întâmplat? am întrebat.

— Aţi priceput ce a spus?

— Nu… Nu. Ce a zis?

— N-aţi priceput sau n-aţi auzit?

— Eu… Nu ştiu… N-am ascultat, cred…“

Se uita în jos. Era emoţionată. Îmi imaginam ce e mai rău, dezastrul, gafa, grosolănia… şi eu ştergând-o pe furiş, în timp ce ea îşi strângea cocul.

„Ce se întâmplă? E vreo problemă?“

Chinezul râdea, îi spunea ceva ce eu tot nu pricepeam. Eram complet pierdut. Nu înţelegeam nimic. Treceam drept un prost, chiar aşa!

„Dar ce tot spune? Spuneţi-mi ce a spus!!“

Ea se bâlbâia.

„S-a dus dracului, nu-i aşa?

— Nu, nu, nu cred…

— Atunci ce e?

— Domnul Singh se întreabă dacă e o idee bună să trateze o afacere aşa de importantă cu dumneavoastră astăzi…

— Dar de ce? Ce nu merge?“

M-am întors spre el ca să-l liniştesc. Dădeam prosteşte din cap şi încercam să-mi compun un surâs de *french manager* cuceritor. Trebuie să fi fost ridicol… Și grăsanul ăla continua să se amuze… Era aşa de mulţumit de el însuşi că nici nu i se mai vedeau ochii.

„Am spus vreo prostie?

— Nu.

— Aţi spus dumneavoastră o prostie?

— Eu? Nu. Mă mulţumesc să repet păsăreasca dumneavoastră.

— Atunci ce-i?“

Simţeam picături mari de sudoare sub braţ.

Ea râdea, îşi făcea vânt. Părea cam nervoasă.

„Domnul Singh spune că nu sunteţi concentrat.

— Ba da, sunt concentrat! Sunt foarte concentrat! *I am very concentrated!*

— *No, no,* a răspuns el dând din cap.

— Domnul Singh zice că nu sunteţi concentrat pentru că sunteţi pe punctul de a vă îndrăgosti, iar domnul Singh nu vrea să trateze o afacere cu un francez care se îndrăgosteşte. Zice că e prea periculos.“

Acum eu mă făcusem stacojiu.

„Nu, nu… *No, no!* E în regulă. *I am fine, I mean, I am calm… I… I…*“

Și întorcându-mă spre ea:

„Spuneţi-i că nu-i adevărat. Că totul e în ordine. Că în ce mă priveşte totul e în regulă. Spuneţi-i că… *I am okay. Yes, yes. I’m okay*“.

Mă agitam.

Ea îşi regăsise surâsul de la început.

„Nu-i adevărat?“

În ce rahat mă băgasem?

„Nu, în sfârşit, ba da, în sfârşit, nu sau, oricum, nu asta e problema… Eu… *There is NO problem, I am fine!*“

Cred că-şi băteau joc de mine. Grăsanul de Singh, acoliţii lui şi domnişoara.

Ea n-a încercat să mă ajute.

„E adevărat sau nu e adevărat?“

Ce scârbă. Oare chiar era momentul?

„Nu-i adevărat, am minţit eu.

— Aah, bine! M-aţi speriat…“

Ce scârbă, m-am gândit iar.

Mă făcuse K.O. în picioare.

— Și după aceea?

— După aceea am reluat lucrul. Foarte profesionist. Ca şi cum nimic nu se întâmplase. Eram leoarcă. Aveam impresia că eram băgat în priză la 220 de volţi şi nu mă simţeam în largul meu. N-o mai priveam. Nu mai voiam deloc s-o privesc. Nu mai voiam deloc ca ea să existe. Nu puteam să mă întorc spre ea. Voiam să dispară într-o gaură de şoarece şi eu odată cu ea. Și cu cât o ignoram, cu atât mai tare mă îndrăgosteam de ea. Era exact cum îţi spuneam adineaori, ca o boală. Știi cum se întâmplă… Strănuţi. O dată. De două ori. Tremuri, şi gata. E prea târziu. Răul s-a produs. Atunci, era la fel: eram prins, eram terminat. Nu mai era nimic de sperat şi, când ea îmi repeta cuvintele bătrânului Singh, mă repezeam în dosarele mele cu capul înainte. Trebuie să se fi distrat straşnic. Calvarul ăsta a durat aproape trei ore… Ce ai? Ţi-e frig?

— Puţin, dar merge, merge… Continuă. Ce s-a întâmplat după aceea?

S-a aplecat ca să mă ajute să-mi trag pătura.

— După, nimic. După… Cum ţi-am spus, trăisem ce a fost mai frumos… După, eu… Era… După, a devenit mai trist.

— Dar nu imediat?

— Nu. Nu imediat. A fost un pic de muncă suplimentară… Dar toate momentele pe care le-am petrecut împreună după această şedinţă de lucru au fost de parcă le-aş fi furat…

— Furat de la cine?

— De la cine? De la ce? Măcar dacă aş şti…

După, mi-am aranjat hârtiile şi am închis stiloul. M-am ridicat, le-am strâns mâna

călăilor mei şi am părăsit încăperea. Și în lift, când uşile s-au închis, am avut cu adevărat impresia că pic într-o groapă. Eram epuizat, golit, la capătul puterilor şi gata să plâng. Nervii, cred… Mă simţeam atât de mizerabil, atât de singur… Mai ales atât de singur. M-am întors în camera de la hotel, am comandat un whisky şi am dat drumul la apă în cadă. Nici numele nu i-l ştiam. Nu ştiam nimic despre ea. Enumeram lucrurile pe care le ştiam: vorbea remarcabil de bine engleza. Era inteligentă… Foarte inteligentă… Prea inteligentă? Cunoştinţele ei tehnice, ştiinţifice şi siderurgice mă lăsaseră cu gura căscată. Era brunetă. Era foarte drăguţă. Trebuie să fi măsurat… Ce să zic, 1 metru 66, poate. Îşi bătuse joc de mine. Nu avea verighetă şi lăsa să se ghicească cea mai drăgălaşă burticică. Ea… Ce mai era? Îmi pierdeam speranţa pe măsură ce apa se răcea.

Seara, am luat cina cu nişte tipi de la Comex. N-am mâncat nimic. Aprobam. Răspundeam cu da sau nu fără să ştiu la ce. Ea mă obseda. Mă obseda, înţelegi?

Îngenunchease în faţa şemineului şi aţâţa încet focul.

— Când m-am întors la hotel, recepţionera mi-a întins un mesaj împreună cu cheia. Un scris mărunt mă întreba iar:

„Nu era adevărat?“

Stătea la bar şi mă privea zâmbind.

M-am apropiat lovindu-mă încetişor în piept.

Îmi ciocăneam sărmana mea inimă făcută praf, ca să înceapă din nou să bată.

Eram atât de fericit. N-o pierdusem. Nu încă.

Atât de fericit şi de surprins şi pentru că îşi schimbase toaleta. Purta acum nişte blugi vechi şi un tricou lăbărţat.

„V-aţi schimbat?

— Păi… Da.

— De ce?

— Când m-aţi văzut mai înainte eram deghizată. Aşa mă îmbrac când lucrez cu chinezii de şcoală veche. Am observat că asta le place, aspectul ăsta *old-fashioned*, că îi linişteşte… Nu ştiu… Se simt mai în siguranţă… Mă deghizez în fată bătrână şi devin inofensivă.

— Dar nu păreaţi o fată bătrână, vă asigur! Vă… Vă stătea foarte bine… Dumneavoastră… Eu… În sfârşit, mi se pare că e păcat…

— Că m-am schimbat?

— Da.

— Și dumneavoastră m-aţi prefera mai inofensivă?“

Ea surâdea. Eu mă topeam.

„Nu cred deloc că eraţi mai puţin periculoasă în fustiţa verde. Nu cred deloc, deloc,

deloc.“

Am comandat bere chinezească. O chema Mathilde, avea treizeci de ani şi dacă mă epatase nu avea nici un merit: tatăl şi cei doi fraţi ai ei lucrau pentru compania Shell. Cunoştea pe de rost tot jargonul. Locuise prin toate ţările petrolifere din lume, frecventase cincizeci de şcoli şi învăţase mii de înjurături în toate limbile. Nu putea să spună exact unde trăia. Nu poseda nimic. Nu avea decât amintiri. Doar prieteni. Îi plăcea munca pe care o făcea. Să traducă gândurile şi să jongleze cu cuvintele. În acel moment era la Hong Kong, unde e suficient să întinzi o mână şi găseşti de lucru. Îi plăcea acest oraş în care zgârie-norii cresc într-o noapte şi unde poţi mânca într-o bombă dubioasă la cincizeci de metri mai încolo. Îi plăcea energia oraşului. Petrecuse câţiva ani în Franţa când era copil şi revenea din când în când acolo ca să-şi vadă verii. Într-o zi o să-şi cumpere o casă acolo. Orice, oriunde. Numai să fie vaci şi şemineu. Spunând asta, râdea. Îi era frică de vaci! Îmi şterpelea din ţigări şi răspundea la toate întrebările mele începând prin a-şi ridica ochii spre cer. Îmi punea şi ea unele întrebări, dar le evitam, voiam s-o aud pe ea, voiam să-i aud sunetul vocii cu un uşor accent, cu expresii nesigure sau demodate. Nu pierdeam nici o frântură. Voiam să mă pătrund de ea, de faţa ei. Îi adoram deja gâtul, mâinile, forma unghiilor, fruntea puţin bombată, năsucul adorabil, aluniţele, cearcănele, ochii gravi… Eram complet prostit. Iar zâmbeşti?

— Nu te recunosc…

— Tot ţi-e frig?

— Nu, merge.

— Mă fascina… Aş fi vrut ca lumea să se oprească din mersul ei. Ca noaptea să nu se mai sfârşească. Nu mai voiam s-o părăsesc. Niciodată. Voiam să rămân prăbuşit în fotoliul ăla şi s-o ascult până la sfârşitul lumii povestindu-şi viaţa. Voiam imposibilul. Fără să ştiu, inauguram însăşi esenţa poveştii noastre… ore suspendate, ireale, imposibil de reţinut, de îndiguit. Și de savurat. După aceea, s-a ridicat. Lucra devreme dimineaţa. Tot pentru Singh and Co. Ţinea la vulpoiul ăla bătrân, dar trebuia să doarmă pentru că era teribil! M-am ridicat odată cu ea. Iar mă lăsa inima. Mă temeam să n-o pierd. Am îndrugat ceva în timp ce-şi punea jacheta.

„Poftim?

— Mătesnuvperd.

— Ce spuneţi?

— Spun că mă tem să nu vă pierd.“

A zâmbit. Nu zicea nimic. Zâmbea şi se legăna înainte şi înapoi, ţinându-se de gulerul

jachetei. Am sărutat-o. Îşi ţinea gura închisă. I-am sărutat zâmbetul. A dat din cap şi m-a împins delicat.

Aş fi putut să cad pe spate.

*

*   *

— Asta-i tot?

— Da.

— Nu vrei să-mi spui urmarea, nu-i aşa? E interzis pentru copii?

— Deloc! Deloc, draga mea… Ea a plecat şi eu m-am aşezat. Mi-am petrecut restul nopţii visând şi citind bileţelul pe care-l ţineam pe coapsă. Nimic aţâţător, cum vezi…

— O! ba da… Coapsa dumitale…

— Prostuţă mai eşti, fata mea!

Mă hlizeam.

— Dar de ce se mai întorsese, atunci?

— Exact asta e întrebarea pe care mi-am pus-o în noaptea aceea şi a doua zi şi în noaptea următoare şi în toate zilele până când am revăzut-o…

— Când ai revăzut-o?

— Două luni mai târziu. A debarcat în toiul lui august, într-o seară, în biroul meu. Nu aşteptam pe nimeni. Mă întorsesem din concediu ceva mai devreme ca să lucrez în linişte. Uşa s-a deschis şi a apărut ea. Venise aşa, la întâmplare. Se întorcea din Normandia şi aştepta un telefon de la o prietenă ca să plece. Mă căutase în cartea de telefon şi iată că mă găsise.

Îmi aducea stiloul pe care-l lăsasem la celălalt capăt al lumii. Uitase să mi-l înapoieze la bar, dar de data asta s-a gândit imediat şi a început să scotocească în poşetă.

Nu se schimbase. Vreau să spun, n-o idealizasem. Am întrebat-o:

„Cum… Numai pentru asta veniţi? Pentru stilou?

— Da, bineînţeles. E un stilou frumos. M-am gândit că ţineaţi la el.“

Mi l-a întins zâmbind. Era un pix. Un pix roşu.

Nu mai ştiam ce să fac. Eu… M-a îmbrăţişat şi m-am lăsat surprins. Toată lumea era a mea.

Am traversat Parisul ţinându-ne de mână. De la Trocadero până la Ile de la Cité, de-a lungul Senei. Era o seară nemaipomenită. Era cald. Lumina era blândă. Soarele nu se îndura să apună. Eram ca doi turişti, fără griji, încântaţi, cu haina pe umăr şi cu degetele

împreunate. Făceam pe ghidul. Nu mai mersesem aşa de ani de zile. Redescopeream oraşul. Am cinat în Place Dauphine şi am petrecut zilele următoare în camera ei de hotel. Îmi amintesc prima seară. Gustul ei sărat. Probabil că se scăldase în mare chiar înainte de a lua trenul. M-am sculat noaptea pentru că-mi era sete. Eu… Era minunat.

Era minunat şi complet trucat. Totul era fals. Nu era viaţa. Nu era Parisul. Era luna august. Eu nu eram turist. Nu eram burlac. Minţeam. Mă minţeam. Pe mine, pe ea, familia mea. Ea nu s-a lăsat păcălită şi, când a venit vremea mahmurelii, a telefoanelor pe care trebuie să le dai şi a minciunilor pe care trebuie să le iei asupra ta, a plecat.

Chiar înainte de a se îmbarca, mi-a spus:

„O să încerc să trăiesc fără tine. Sper să reuşesc…“.

N-am avut curajul s-o sărut.

Seara, am fost să mănânc la un drugstore. Sufeream. Sufeream ca şi cum îmi lipsea ceva, ca şi cum mi s-ar fi amputat o mână sau un picior. Era o senzaţie de necrezut. Nu pricepeam ce era cu mine. Îmi amintesc că desenasem două siluete pe faţa de masă de hârtie. Silueta din stânga era ea, din faţă, şi cea din dreapta tot ea, din spate. Încercam să-mi amintesc locul exact al aluniţelor ei, iar când chelnerul s-a apropiat şi a văzut toate punctele alea, m-a întrebat dacă mă ocup cu acupunctura. Nu pricepeam ce mi se întâmplă, şi totuşi presimţeam că era grav. Timp de câteva zile fusesem eu însumi. Nici mai mult, nici mai puţin decât eu însumi. Când eram cu ea, aveam impresia că sunt un tip bine… Pur şi simplu. Nu ştiam că pot fi un tip bine.

O iubeam pe această femeie. O iubeam pe această Mathilde. Iubeam sunetul vocii ei, umorul ei, râsul ei, felul cum vedea lumea, acel soi de fatalism al oamenilor care s-au vânturat mult. Iubeam râsul ei, curiozitatea ei, discreţia ei, coloana vertebrală, şoldurile uşor reliefate, tăcerile, blândeţea ei şi… tot restul. Totul… Totul. Mă rugam să nu poată trăi fără mine. Nu mă gândeam la consecinţele poveştii noastre. Descoperisem că viaţa e mult mai veselă dacă eşti fericit. Îmi trebuiseră patruzeci şi doi de ani ca să descopăr asta şi eram atât de uluit că îmi impuneam să nu stric totul scrutând orizontul. Mă minunam ca un copil…

A turnat din nou în pahare.

— Tot de atunci am devenit un *workaholik*, cum spun americanii. Îmi petreceam cea mai mare parte a timpului la birou. Veneam înaintea celorlalţi şi plecam ultimul. Lucram sâmbăta şi mă perpeleam dumineca. Pretextam te miri ce. Până la urmă obţinusem contractul cu Taiwanul şi puteam să manevrez totul cu mai multă uşurinţă. Profitam de asta ca să născocesc noi proiecte. Mai mult sau mai puţin rezonabile. Și

toate astea, toate acele zile şi ore nesăbuite pentru un singur motiv: pentru că speram să telefoneze.

O femeie era undeva pe această planetă, poate la doi paşi, poate la zece mii de kilometri, şi singurul lucru care conta era ca ea să mă poată contacta.

Eram încrezător. Eram plin de energie. Cred că eram destul de fericit în acea perioadă a vieţii mele pentru că, deşi nu eram cu ea, ştiam că există. Era oricum ceva nesperat.

Am avut veşti de la ea cu câteva zile înaintea Crăciunului. Urma să vină în Franţa şi mă întreba dacă o să fiu liber să luăm masa peste o săptămână. Ne-am dat întâlnire în acelaşi băruleţ, dar vezi, nu mai era vară şi când a vrut să-mi ia mâna, mi-am retras-o repede. „Eşti cunoscut aici?“, m-a întrebat ea lăsând capul în jos.

O rănisem. Eram nefericit. I-am întins mâna, dar n-a mai apucat-o. Norii se adunau şi nici nu ne regăsisem încă. Am întâlnit-o în aceeaşi seară în altă cameră de hotel şi când, în sfârşit, am putut să-mi strecor degetele în părul ei, am reînceput să trăiesc.

Mie… Îmi plăcea să fac dragoste cu ea.

A doua zi după-amiază ne-am revăzut în acelaşi loc şi în ziua următoare la fel… Era ziua dinainte de ajunul Crăciunului, urma să ne despărţim, voiam s-o întreb ce proiecte are, dar nu îndrăzneam să deschid gura. Frica se instalase. Chestia aia din burtă care nu mă lăsa să-i zâmbesc.

Stătea pe pat. Am venit lângă ea şi mi-am pus capul în poala ei.

„Ce-o să se întâmple cu noi?“, m-a întrebat ea.

Tăceam.

„Știi, când ai plecat ieri şi m-ai lăsat în camera asta, în mijlocul după-amiezii, mi-am zis că n-o să mai retrăiesc niciodată aşa ceva. Niciodată, mă înţelegi? Niciodată… M-am îmbrăcat, am ieşit. Nu ştiam unde să mă duc. Nu mai vreau să retrăiesc aşa ceva, nu mai vreau să mă întind cu tine într-o cameră de hotel şi pe urmă să te văd plecând. E prea dur.“

Articula greu cuvintele.

„Mi-am promis să nu mai trăiesc niciodată cu un bărbat care mă face să sufăr. Cred că nu o merit, înţelegi? Nu o merit. De aceea te-am întrebat: ce o să se întâmple cu noi?“

Tăceam.

„Nu spui nimic? Eram sigură. Ce ai putea spune, de fapt? Ai nevastă, ai copii. Și eu, ce sunt eu? Nu sunt aproape nimic în viaţa ta. Trăiesc aşa de departe… Aşa de departe şi aşa de ciudat… Nu ştiu să fac nimic ca alte femei. N-am casă, n-am mobilă, nici pisică, nici carte de bucate şi nici planuri. Credeam că eu sunt cea isteaţă, că am înţeles viaţa

mai bine decât celelalte femei şi mă felicitam că n-am căzut în capcană. Pe urmă ai apărut tu, şi mă simt complet pierdută.

Acum mi-ar plăcea să mă opresc un pic din goană pentru că găsesc că viaţa e frumoasă cu tine. Ţi-am spus că o să încerc să trăiesc fără tine… Încerc, încerc, dar nu sunt prea vitează, mă gândesc la tine tot timpul. Deci, te întreb acum, şi pentru ultima dată poate, ce ai de gând să faci cu mine?

— Să te iubesc.

— Și mai ce?

— Îţi promit să nu te mai las niciodată singură într-o cameră de hotel. Ţi-o promit.“

Și m-am răsucit ca să-mi îngrop faţa între picioarele ei. M-a ridicat de păr.

„Și mai ce?

— Te iubesc. Nu sunt fericit decât cu tine. Nu te iubesc decât pe tine. Eu… Eu… Ai încredere în mine…“

Mi-a dat drumul la cap şi conversaţia noastră s-a stins. Am făcut dragoste cu blândeţe, dar ea nu se abandona, se lăsa posedată. Aici era toată diferenţa.

— Ce s-a întâmplat după aceea?

— După aceea ne-am despărţit pentru prima dată… Zic „prima dată“ pentru că ne-am despărţit de atâtea ori… Pe urmă am chemat-o… Am implorat-o… Am găsit un pretext ca să mă întorc în China. I-am văzut camera, gazda…

Am rămas acolo o săptămână şi, în timp ce ea lucra, făceam pe instalatorul, electricianul, zidarul. Mă strofocam pentru această domnişoară Li care îşi petrecea vremea cântând şi giugiulindu-şi păsările. M-a dus să vizitez portul Hong Kong şi apoi la o bătrână doamnă englezoaică ce-şi închipuia că sunt lordul Mountbatten! Mi-am jucat rolul, îţi dai seama…!

— Îţi dai seama, oare, ce reprezentau toate astea pentru mine? Pentru băieţelul care nu îndrăznise să urce la etajul şase? Toată viaţa mea se lega de două arondismente ale Parisului şi de o căsuţă la ţară. Nu i-am văzut niciodată fericiţi pe părinţii mei, singurul meu frate murise sufocându-se, iar eu mă căsătorisem cu primul meu flirt, sora unui prieten de-al meu, pentru că n-am ştiut să mă retrag la timp…

Da, asta era viaţa mea. Asta era…

Îţi dai seama? Aveam impresia că mă nasc a doua oară. Aveam impresia că totul reîncepea atunci, în braţele ei, pe apele acelea tulburi, în cămăruţa umedă a domnişoarei Li…

A tăcut.

— Christine a fost?

— Nu, era înainte de Christine… A fost un avort.

— Nu ştiam.

— Nimeni nu ştie. De ce să ştie? Mă căsătorisem cu o tânără pe care o iubeam, dar aşa cum iubeşti o fată. O iubire romantică şi pură. Primele emoţii… A fost o sărbătoare cam tristă. Mi se părea că sunt încă o dată la prima comuniune.

Nici Suzanne nu se gândise probabil la o asemenea scurtătură… Îşi pierdea în acelaşi timp tinereţea şi iluziile. Amândoi le pierdeam, pe când socrul meu câştiga un ginere perfect. Terminasem Școala de Mine şi el nu visase la un asemenea noroc, fiindcă băieţii lui erau… *literaţi*. Pronunţa cuvântul ăsta din vârful buzelor.

Suzanne şi cu mine nu eram îndrăgostiţi nebuneşte, dar eram docili. Pe atunci, una o compensa pe cealaltă.

Îţi povestesc toate astea, dar tare mă îndoiesc că ai putea să înţelegi exact. Lucrurile s-au schimbat aşa de mult… Era acum patruzeci de ani şi parcă ar fi trecut două secole. Era pe vremea când tinerele se măritau când nu le mai venea ciclul. Pentru voi, asta e preistorie.

Îşi freca faţa.

— Unde ajunsesem? A, da… Spuneam că mă pomenisem de cealaltă parte a Terrei cu o femeie care îşi câştiga viaţa ţopăind de pe un continent pe altul şi care părea că mă iubeşte pentru ce eram, pentru ce aveam înăuntru, în mine. O femeie care mă iubea, aproape că aş spune: cu tandreţe. Da, toate astea erau ceva foarte nou. Foarte exotic. O femeie încântătoare care mă privea mâncând supă de cobră cu flori de crizantemă, ţinându-şi răsuflarea.

— Era bună?

— Cam gelatinoasă pentru gustul meu…

Surâdea.

Și când m-am urcat iar în avion, pentru prima dată în viaţă nu mi-a fost frică. Îmi spuneam: poate să explodeze, poate să cadă ca un bolovan şi să se facă praf, nu e grav.

— De ce îţi spuneai aşa?

— De ce?

— Păi, sigur… Eu mi-aş fi spus contrariul… Mi-aş fi spus: „Acuma ştiu cu adevărat de ce mi-e frică şi blestematul ăsta de avion să facă bine să nu cadă!“.

— Da, ai dreptate. Ar fi fost mai deştept… Dar uite, şi aici atingem miezul problemei, eu nu-mi spuneam aşa. Probabil chiar speram să cadă… Viaţa mi s-ar fi simplificat mult

de tot…

— O întâlniseşi pe femeia vieţii dumitale şi te gândeai că poţi să mori?

— Eu nu ţi-am spus că voiam să mor!

— Nu, nici eu n-am spus asta. Am spus că „te gândeai“ că poţi să mori…

— Eu cred că mă gândesc în fiecare zi că pot să mor, tu nu?

— Nu.

— Crezi că viaţa ta valorează ceva?

— Hmm… Da… Puţin, totuşi… Și pe urmă, sunt fetele…

— E un motiv serios.

S-a afundat din nou în fotoliu şi faţa îi dispăruse iar.

— Da, sunt de acord cu tine, era absurd. Fusesem însă aşa de fericit. Aşa de fericit… Eram intrigat şi puţin speriat. Era normal să fiu atât de fericit? Era drept? Ce preţ aveam să plătesc pentru toate astea?

Pentru că… Să fi fost povara educaţiei mele sau învăţăturile duhovnicilor? Să fi fost firea mea? N-aş putea să disting bine lucrurile, dar sigur e că m-am comparat toată viaţa cu un animal de povară. Zăbala, hamul, apărătoarele ochilor, hulubele, brăzdarul, jugul, căruţa, brazda… Tot folclorul ăsta… De când eram puşti, merg pe stradă cu capul aplecat, privind fix pământul ca şi cum ar fi o crustă de despicat, o scoarţă prea uscată.

Căsătoria, familia, munca, meandrele vieţii sociale, totul. Am traversat totul cu capul aplecat şi cu fălcile încleştate. Am privit totul cu teamă şi neîncredere. De altfel, sunt, adică eram, bun la squash, şi nu e din întâmplare: îmi plăcea să mă simt închis într-o încăpere strâmtă şi să pocnesc cât mai tare cu putinţă într-o minge pentru ca ea să se întoarcă în mâna mea ca un proiectil. Îmi plăcea la nebunie.

„Ţie îţi place squash-ul, iar mie jokari, aici e toată chestia…“, rezumase Mathilde într-o seară, în timp ce-mi masa umărul care mă durea. A tăcut un moment, pe urmă a adăugat: „Ar trebui să te gândeşti la ce ţi-am spus adineaori, nu-i deloc o prostie. Oamenii care sunt rigizi pe dinăuntru se aruncă în viaţă făcându-şi tot timpul rău, în vreme ce oamenii care sunt moi… nu moi, supli mai degrabă, da, asta e, supli pe dinăuntru, ei bine, când primesc lovituri, suferă mai puţin… Cred că ar trebui să te apuci de jokari, e mult mai distractiv. Loveşti în minge, nu ştii unde se va întoarce, dar ştii că se va întoarce din cauza sforii de care e legată şi, de aici, un suspans minunat. Ei bine, vezi, am adesea această impresie… Că sunt mingea ta de jokari…“.

N-am reacţionat, şi ea a continuat să mă maseze în tăcere.

— Nu ţi-ai propus niciodată să reîncepi o viaţă nouă cu ea?

— Ba da, bineînţeles… De o mie de ori.

De o mie de ori am vrut şi de o mie de ori am renunţat… Înaintam spre marginea prăpastiei, mă aplecam şi o luam la fugă. Mă simţeam responsabil faţă de Suzanne, faţă de copii.

Responsabil pentru ce? Încă o întrebare tulburătoare… Mă angajasem. Semnasem, promisesem, trebuia să asum. Adrien avea şaisprezece ani şi nimic nu mergea bine. Schimba liceul tot timpul, scria *No future* în ascensor şi n-avea decât o idee în cap: să se ducă la Londra şi să vină înapoi cu un şobolan pe umăr. Suzanne era distrusă. Ceva îi stătea împotrivă. Cine îi schimbase băieţelul? Pentru prima oară o vedeam clătinându-se şi stând seri întregi fără să scoată o vorbă. Nu mă închipuiam stricând şi mai rău situaţia. Și pe urmă, îmi spuneam… Îmi spuneam că…

— Ce-ţi spuneai?

— Stai puţin, e atât de grotesc… Ar trebui să-mi regăsesc cuvintele de atunci… Îmi spuneam cam aşa: „Sunt un model pentru copiii mei. Iată-i în zorii vieţii, în curând încolţiţi de ea, la vârsta la care vor vrea să se angajeze, ce exemplu dezastruos pentru ei dacă o părăsesc acum pe mama lor…“. Observi şmecheria? „Cum vor putea face faţă mai târziu? Și câtă dezordine sunt eu pe punctul de a produce? Ce rană de nevindecat? N-am fost un tată perfect, departe de aşa ceva, dar rămân modelul de referinţă cel mai evident, cel mai apropiat, deci… hm, hmm… trebuie să mă ţin tare“.

Scrâşnea.

— Frumos, nu-i aşa? Recunoaşte că era sublim.

Am tăcut.

— Mă gândeam mai ales la Adrien. Să fiu un model de angajare pentru Adrien… Ai dreptate să râzi, ştii deja. Nu scăpa prilejul. N-ai de multe ori ocazia să auzi aşa o poveste hazlie.

Am dat din cap.

— Și totuşi… Oh… dar, la urma urmei, la ce bun? Toate astea sunt atât de departe…

— Totuşi ce?

— Ei bine… La un moment dat m-am apropiat totuşi foarte mult de prăpastie… Într-adevăr, foarte aproape. Făcusem demersuri să găsesc o garsonieră, mă gândeam s-o duc pe Christine în weekend, îmi căutam cuvinte potrivite şi repetam anumite scene în maşină. Stabilisem chiar o întâlnire cu contabilul meu şi pe urmă, într-o dimineaţă, vezi cum îşi râde viaţa de noi, Françoise a intrat plângând în biroul meu…

— Françoise? Secretara?

— Da.

Bărbatul ei o părăsise… N-o mai recunoşteam. Ea, aşa de vioaie, aşa de autoritară, femeia asta stăpână pe ea însăşi şi pe întreaga lume, o vedeam topindu-se din zi în zi.

Plângând, slăbind, împiedicându-se în toate şi suferind. Suferind atât de mult. Luând medicamente, tot slăbind, aducându-mi prima cerere de întrerupere a lucrului de când ştiam. Plângând. Plângând chiar şi în faţa mea. Și atunci – ce om admirabil am fost, când mă gândesc – mi-am luat inima în dinţi şi m-am dat cu toţi ceilalţi. Ce ticălos, aprobam eu, ce ticălos! Cum poţi să-i faci aşa ceva nevestei tale? Cum poţi să fii atât de egoist? Să închizi uşa şi să-ţi freci mâinile. Să ieşi din viaţa ei ca şi cum ai ieşi să faci o plimbare. Dar, dar, dar, e prea uşor! Prea uşor!

Nu zău, ce ticălos. Ce ticălos şi tipul ăsta! Eu, domnule, nu sunt ca dumneata! Eu nu-mi părăsesc nevasta, domnule. Nu-mi părăsesc nevasta şi te dispreţuiesc… Da, te dispreţuiesc din străfundul sufletului, dragă domnule!

Uite cum mă gândeam eu. Prea fericit s-o scot aşa de ieftin la capăt. Prea fericit să-mi dau curaj şi să mă fălesc. Oh, da, am susţinut-o pe biata mea Françoise, am dezmierdat-o. Oh, da, o aprobam adesea, oh, nu, îi repetam iar şi iar, n-ai avut noroc. N-ai avut noroc…

Într-adevăr, se cuvenea să-l binecuvântez în secret pe acest domn Jarmet pe care nu-l cunoşteam în nici un fel. Trebuia să-l binecuvântez în secret. Îmi aducea soluţia pe o tavă de argint. Datorită lui, datorită infamiei lui, puteam să mă întorc cu capul sus la confortul meu călduţ. Muncă, Familie, Patrie, eram prezent. Cu capul sus şi băţos! Mă şi mândream oarecum, bănuieşti, doar mă ştii… Ajunsesem la plăcuta concluzie că… eu nu eram ca ceilalţi. Eram ceva mai sus ca ei. Numai puţin, dar totuşi deasupra. Eu unul nu-mi părăseam nevasta…

— Atunci ai rupt-o cu Mathilde?

— De ce? Nu, deloc. Am continuat s-o văd, mi-am pus deoparte planurile de evadare şi am încetat să-mi mai pierd vremea vizitând garsoniere prăpădite. Pentru că, înţelegi, aşa cum tocmai ţi-am demonstrat în mod strălucit, nu eram de teapa lor, nu-mi băgam piciorul în furnicar. Aşa ceva se potrivea cu iresponsabilii. Cu soţii dactilografelor.

Era sarcastic şi tremura de furie.

— Nu, n-am rupt-o, continuam să mă culc drăgăstos cu ea, promiţându-i că o să fie pentru totdeauna, că o să fie mai târziu.

— E adevărat?

— Da.

— Vorbeai ca în poveştile alea dezgustătoare?

— Da.

— Îi cereai să fie răbdătoare şi îi promiteai o grămadă de lucruri?

— Da.

— Cum de suporta toate astea?

— Nu ştiu. Chiar nu ştiu…

— Poate că te iubea?

— Poate.

Și-a golit paharul până la fund.

— Poate că da… Poate că…

— Și n-ai plecat din cauza lui Françoise?

— Exact. Din cauza lui Jean-Paul Jarmet, ca să fiu mai precis. În sfârşit, spun şi eu aşa, dar dacă n-ar fi fost el, aş fi găsit sigur un alt pretext. Oamenii de rea-credinţă sunt foarte pricepuţi în a găsi pretexte. Foarte pricepuţi.

— E de necrezut…

— Ce?

— Povestea asta… Să vezi de ce depinde… E de necrezut.

— Nu, nu e de necrezut, draga mea Chloé… Nu, nu e de necrezut. Asta-i viaţa. Asta-i viaţa aproape pentru toţi. O iei pe ocolite, te aranjezi, îţi porţi laşitatea ca pe un animal familiar. O mângâi, o dresezi, te legi de ea. Asta-i viaţa. Unii sunt curajoşi, şi alţii se acomodează. E mult mai odihnitor să te acomodezi… Hai, dă-mi sticla.

— O să te îmbeţi?

— Nu. Nu ştiu să mă îmbăt. N-am reuşit niciodată. Cu cât beau mai mult, cu atât sunt mai lucid…

— Ce oroare!

— Ce oroare, vorba ta… Îţi mai pun?

— Nu, mulţumesc.

— Vrei un ceai acum?

— Nu, nu. Sunt… Nu ştiu cum sunt… Uluită, poate.

— Uluită de ce?

— De dumneata, na! Nu te-am auzit niciodată spunând mai mult de două fraze una după alta, niciodată vreun cuvânt mai apăsat, niciodată arătându-ţi stările sufleteşti. De câtă vreme te văd în haina de Mare Inchizitor… Nu te-am surprins niciodată în flagrant delict de slăbiciune sau de sentimentalism şi pe urmă, aşa, deodată, îmi trânteşti toate astea fără să mă previi…

— Te-am şocat?

— Nu, nu, deloc! Deloc! Dimpotrivă… Dimpotrivă… Dar… Cum ai putut să joci rolul ăsta tot timpul?

— Ce rol?

— Ei, asta-i… Rolul ăsta de bătrân prost.

— Numai că şi sunt un bătrân prost, Chloé! Sunt un bătrân prost. Asta îţi tot explic de ceva vreme!

— Ba nu! Dacă îţi dai seama, înseamnă că nu eşti, tocmai asta e! Cei care sunt cu adevărat nu-şi dau seama de nimic!

— Ţţţ, să nu crezi asta. E unul din vicleşugurile mele ca s-o scot cu bine la capăt. Sunt foarte isteţ…

Îmi zâmbea.

— E de necrezut… De necrezut…

— Ce?

— Totul… Tot ce mi-ai povestit.

— Nu, nu e de necrezut. E foarte banal, dimpotrivă.

Foarte, foarte banal… Vorbesc acuma pentru că eşti tu la mijloc, pentru că suntem aici, în această casă, în această încăpere, pentru că e noapte şi pentru că Adrien te face să suferi. Pentru că hotărârea lui mă duce la disperare şi totodată mă linişteşte. Pentru că nu-mi place să te văd nefericită, prea am provocat eu multă suferinţă… Și pentru că prefer să te văd suferind mult astăzi decât câte puţin toată viaţa.

Văd oameni suferind puţin, numai puţin, abia un strop, dar exact cât trebuie ca să rateze totul, ştii… Da, la vârsta mea văd de multe ori aşa ceva… Oameni care sunt încă împreună pentru că s-au opintit cu asta, cu flecuşteţul ăsta ingrat, biata lor viaţă lipsită de strălucire. Toate aranjamentele astea, toate contradicţiile… Și toate astea ca să sfârşeşti aşa…

Bravo, bravo, bravo! Am înmormântat totul, prieteni, vise, iubiri, iar acum vine şi rândul nostru! Bravo, băieţi!

Aplauda.

— Ieşiţi la pensie… Ieşiţi la pensie din toate. Îi urăsc. Îi urăsc, mă auzi? Îi urăsc pentru că mă fac să-mi văd propria imagine. Sunt acolo, bălăcindu-se în mulţumirea lor. Corabia a rezistat, corabia a rezistat! par ei să ne spună, fără ca vreodată să se sprijine unii pe alţii. Dar cu ce preţ, Dumnezeule? Cu ce preţ? Există regrete, remuşcări, compromisuri şi răni care nu se vor cicatriza niciodată. Niciodată, mă înţelegi! Nici măcar… Nici măcar în grădina Hesperidelor. Nici măcar înconjurat de strănepoţi pentru o fotografie de familie. Nici măcar răspunzând în acelaşi timp la o întrebare a lui Julien Lepers.

Nu ştiu dacă nu se îmbată chiar niciodată, dar, în sfârşit…

A încetat să vorbească şi să gesticuleze şi am rămas aşa un timp. În tăcere. Urmărind bătălia flăcărilor.

*

*   *

— N-am terminat povestea cu Françoise…

Se calmase şi acum trebuia să ciulesc urechile ca să-l aud.

— Acum câţiva ani, în ’94 cred, s-a îmbolnăvit grav… Grav. O porcărie de cancer îi rodea tot pântecele. La început i-au scos un ovar, apoi pe al doilea, pe urmă uterul… În sfârşit, nu ştiu prea multe fiindcă, îţi închipui, n-am fost niciodată confidentul ei, dar s-a dovedit că era mult mai grav decât se aşteptau. Françoise număra săptămânile pe care le mai avea de trăit. Spera… până la Crăciun. Paştele… ar fi însemnat să ceară prea mult.

Într-o zi, i-am telefonat la spital şi i-am propus s-o concediez cu o indemnizaţie princiară, ca să poată face turul lumii de cum va ieşi din spital. Ca să se ducă la cei mai mari croitori, să-şi aleagă cele mai frumoase rochii şi să se umfle în pene pe puntea unui mare pachebot, sorbind Pimm’s-uri. Françoise adoră Pimm’s-urile.

„Păstraţi-vă banii, o să beau împreună cu ceilalţi în ziua când o să vă pensionaţi dumneavoastră!“

Am glumit. Eram actori buni, cu un nod în gât, dar cu replica vioaie. Ultimele pronosticuri erau catastrofale. Am aflat de la fata ei. Crăciunul era improbabil.

„Să nu credeţi tot ce se spune, încă n-o să mă puteţi înlocui cu vreo tinerică…“, m-a prevenit ea dintr-o suflare, înainte de a închide telefonul. M-am prefăcut că mormăi ceva şi m-am pomenit plângând în plină zi. Descoperisem cât de mult o iubeam şi pe ea. Cât de multă nevoie aveam de ea. De şaptesprezece ani lucram împreună. Tot timpul. În fiecare zi. De şaptesprezece ani mă suporta, mă ajuta… Știa de Mathilde şi n-a spus niciodată nimic. Nici mie, nici altcuiva. Îmi zâmbea când eram nefericit şi ridica din umeri când eram scârbos. Avea abia douăzeci de ani când venise. Nu ştia să facă nimic. Terminase de curând şcoala hotelieră şi încheiase cu meseria pentru că un bucătar o ciupise de fund. Nu voia să fie ciupită de fund. Iată ce mi-a spus atunci, la prima noastră întâlnire. Nu voia să fie ciupită de fund şi nu voia să se întoarcă la părinţii ei, în Creuse. Are să se întoarcă acolo numai când o să aibă o maşină a ei, ca să fie sigură că poate pleca! Am angajat-o din cauza acestei fraze.

Și ea era prinţesa mea…

Îi telefonam din când în când ca s-o ponegresc pe înlocuitoarea ei.

Pe urmă, după multă vreme, când în sfârşit mi-a permis, i-am făcut o vizită. Era primăvară. O mutaseră în alt spital. Tratamentul era mai puţin dur şi progresele ei le

dădeau curaj medicilor, care veneau în fiecare zi s-o felicite pentru îndârjirea şi pentru buna ei dispoziţie. Mi-a spus la telefon că începuse iar să-şi dea cu părerea despre orice şi în faţa oricui. Avea idei pentru decorarea interioarelor şi punea la cale o reuniune creativă de *patchwork*[1]. Critica disfuncţiile şi organizarea aberantă. A cerut să-l întâlnească pe şeful comitetului de întreprindere pentru a pune la punct cu el câteva detalii evidente. O luam peste picior. Ea se apăra: „Nu le spun decât lucruri de bun-simţ! Numai de bun-simţ, să ştiţi!“. Îşi mai revenise şi mă duceam la spital cu inima uşoară.

Totuşi, am avut un şoc revăzând-o. Nu mai era *my fair lady*, era un puişor galben. Gâtul, obrajii, mâinile, braţele, totul dispăruse. Pielea îi era gălbejită şi cam scorţoasă, ochii de două ori mai mari, dar ce mă şoca cel mai mult era peruca. O pusese probabil în grabă şi cărarea nu era la mijloc. Încercam să-i dau veşti de la birou, despre bebeluşul lui Caroline şi despre contractele în curs, dar eram obsedat de perucă, mă temeam că o să alunece.

În acel moment, a bătut la uşă un bărbat. „Pardon“, a zis văzându-mă, înainte de a face stânga-împrejur. Françoise l-a rechemat. „Pierre, ţi-l prezint pe Simon, prietenul meu. Cred că nu v-aţi întâlnit niciodată…“ M-am ridicat. Nu, niciodată. Nici nu ştiam că există. Eram atât de pudici, Françoise şi cu mine… Mi-a strâns mâna cu putere şi am văzut în privirea lui toată bunătatea lumii. Două mărgele cenuşii, inteligente, vii şi blânde. În timp ce mă aşezam din nou, s-a apropiat de Françoise ca s-o sărute, şi atunci, ştii ce a făcut?

— Nu.

— I-a luat între mâini feţişoara ei de păpuşă stricată ca şi cum ar fi vrut s-o sărute cu foc şi a profitat ca să-i aranjeze peruca. Ea l-a ocărât, spunându-i să fie puţin mai atent, că eu eram patronul ei, iar el a râs înainte de a se eclipsa, pretextând că se duce să cumpere un ziar.

Și când a închis uşa, Françoise s-a întors încet spre mine. Ochii îi erau plini de lacrimi. A murmurat: „Fără el, aş fi rămas acolo, să ştiţi. Dacă mă lupt e numai pentru că mai am atâtea lucruri de făcut împreună cu el. Atâtea lucruri…“.

Zâmbetul ei era înspăimântător. Maxilarul îi era enorm, aproape indecent. Aveam impresia că o să-i pice dinţii din gingii. Că pielea obrajilor o să plesnească. Îmi era greaţă. Și pe urmă, mirosul… Mirosul de medicamente, de moarte şi de parfum Guerlain amestecate. Era greu de suportat şi mă sileam să nu pun mâna la gură. Simţeam că o să mă prăbuşesc. Vederea mi se înceţoşa. Oh, mai nimic, mă prefăceam că mă frec la ochi şi că mă ciupesc de nas, ca şi când m-ar fi deranjat un fir de praf, dar când am privit-o din nou, străduindu-mă să-i zâmbesc şi eu, m-a întrebat: „Nu vă simţiţi

bine?“. Ba da, ba da, i-am răspuns. Simţeam cum colţurile gurii mi se lasă în jos ca la copiii trişti. „Ba da, ba da, e în ordine… Doar că… Nu mi se pare că arăţi prea bine, Françoise…“ A închis ochii şi şi-a pus capul pe pernă. „Nu vă necăjiţi. O s-o scot la capăt… Are prea multă nevoie de mine omul ăsta.“

Am plecat descompus. Mă rezemam de ziduri. Mi-a trebuit o grămadă de vreme ca să-mi amintesc unde îmi parcasem maşina şi m-am rătăcit în blestemata aia de parcare. Dar ce era cu mine? Ce era cu mine, Dumnezeule bun? Din cauză că o văzusem aşa? Din cauza mirosului de măcel javelizat sau pur şi simplu din cauza locului? Tot acel strat de nefericire. De suferinţă. Și micuţa mea Françoise cu braţele descărnate, îngerul meu pierdut printre toate stafiile acelea. Pierdută în patul ei minuscul. Ce-i făcuseră prinţesei mele? De ce se purtaseră aşa cu ea?

Da, mi-a trebuit o grămadă de vreme ca să-mi regăsesc maşina şi încă pe-atât ca s-o pornesc, şi pe urmă mi-au mai trebuit câteva minute ca să intru în viteza întâia. Și ştii de ce? Știi de ce mă clătinam aşa? Nu din cauza ei, nici a cateterelor sau a suferinţei, bineînţeles că nu. Era…

Și-a ridicat capul.

— Era disperarea. Era bumerangul care mi se întorcea în plină figură…

Tăcere.

*

*   *

Într-un târziu, am spus:

— Pierre?

— Da?

— O să zici că exagerez, dar aş bea un ceai acum…

S-a ridicat bodogănind, ca să-şi ascundă recunoştinţa.

— O, Doamne! nu ştiţi niciodată ce vreţi, sunteţi penibile…

M-am dus după el în bucătărie şi m-am aşezat de partea cealaltă a mesei, în timp ce el punea o cratiţă cu apă la fiert. Lumina mă supăra. Am coborât lampa cât s-a putut de jos, în timp ce el deschidea toate dulapurile.

11. Tehnică tradiţională de îmbinare de materiale textile; foarte la modă în prezent, a depăşit statutul de meşteşug şi s-a transformat într-o artă a colajului intercultural. Atelierele şi reuniunile patchwork privilegiază creativitatea, comunicarea, lucrul în echipă (n. red.).

— Pot să-ţi pun o întrebare?

— Dacă-mi spui unde să găsesc ce caut.

— Acolo, în faţa ochilor, în cutia roşie.

— Asta? Nu aici era înainte, mi se pare că… Iartă-mă, te ascult.

— Câţi ani v-aţi văzut?

— Eu cu Mathilde?

— Da.

— Între Hong Kong şi ultima noastră discuţie, cinci ani şi şapte luni.

— Și aţi petrecut mult timp împreună?

— Nu, ţi-am spus deja. Câteva ore… Câteva zile…

— Și vă era de ajuns?

— …

— Vă era de ajuns?

— Nu, bineînţeles. Ba da, poate, de vreme ce n-am făcut nimic ca să schimb lucrurile. Aşa mi-am spus după aceea. Poate că îmi convenea. „A-ţi conveni“… ce urât cuvânt! Poate că mă aranja să am siguranţa dată de soţie, pe de o parte, şi marele fior, pe de alta. Masa mea de fiecare seară, acasă, şi senzaţia de a mă ticăloşi din când în când… Burta plină şi pielea bine întinsă. Era practic, era confortabil…

— O chemai când aveai nevoie de ea?

— Da, cam aşa ceva…

Mi-a pus o ceaşcă în faţă.

— De fapt, nu… Nu era aşa… Într-o zi, la început de tot, mi-a scris o scrisoare. Singura pe care mi-a trimis-o vreodată, de altfel. Spunea aşa:

> M-am gândit, nu-mi fac iluzii, te iubesc, dar n-am încredere în tine. Pentru că ceea ce trăim noi nu e real, înseamnă că e un joc. Pentru că e un joc, trebuie şi reguli. Nu vreau să te mai văd la Paris. Nici la Paris şi nici în alt loc unde să te temi. Când sunt cu tine, vreau să pot să-ţi dau mâna pe stradă şi să te sărut în restaurante, altfel nu mă interesează. Nu mai am vârsta să mă joc de-a prinselea. Deci o să ne vedem cât mai departe cu putinţă, în alte ţări. Când o să ştii ce vrei, o să-mi scrii la adresa asta, e la sora mea din Londra, ea va şti unde să-mi trimită corespondenţa. Nu te osteni să-mi scrii cuvinte plăcute, anunţă-mă doar. Spune la ce hotel stai, unde şi când. Dacă pot să vin, am să vin, dacă nu, asta e, cu atât mai rău. Nu căuta să mă chemi, nici să afli unde sunt, nici cum trăiesc, cred că problema nu mai e asta. M-am gândit, cred că e cea mai bună soluţie, să fac ca tine, să-mi trăiesc viaţa, iubindu-te mult, dar de la distanţă. Nu vreau să aştept telefoanele tale, nu vreau să mă abţin dacă mă îndrăgostesc de altcineva, vreau să pot să mă culc cu cine vreau, când vreau şi fără scrupule. Pentru că tu ai dreptate, viaţa fără scrupule e… *it's more convenient*. Nu aşa vedeam lucrurile, dar, acum, de ce nu? Vreau să încerc. Ce am de pierdut, la urma urmei? Un bărbat laş? Și de câştigat? Plăcerea de a dormi în braţele tale câteodată… M-am gândit, vreau să încerc. Nu ai de ales…

— Ce-i?

— Nimic. Mă amuză să constat că ţi-ai găsit un adversar pe măsură.

— O, nu, din nefericire. Punea la cale aranjamente şi îşi dădea aere de femeie fatală, când de fapt era de o mare tandreţe. Nu ştiam asta când am acceptat condiţiile ei, n-am înţeles decât mult mai târziu… Cinci ani şi şapte luni mai târziu…

Ba, nu. Mint. Ghiceam printre rânduri, ghiceam cât trebuie s-o fi costat genul ăsta de fraze, dar n-aveam să insist, pentru că mie îmi conveneau de minune regulile acelea. Chiar foarte, foarte mult. N-aveam decât să intensific ramura import-export şi să mă obişnuiesc cu decolările, atâta tot. O asemenea scrisoare e ceva nesperat pentru flăcăul care vrea să-şi înşele nevasta fără complicaţii. Bineînţeles, povestea cu aventurile amoroase şi cu îndrăgostitul mă cam şifona, dar nu se ajunsese acolo…

S-a aşezat în capul mesei, la locul lui obişnuit.

— Eram un şmecher, nu-i aşa? Da, eram un mare şmecher pe atunci… Mai ales că povestea asta m-a făcut să câştig destui bani. Avusesem totdeauna tendinţa să cam neglijez sectorul internaţional…

— De ce atâta cinism?

— Tu însăţi ai răspuns foarte bine adineaori la întrebarea asta…

M-am aplecat să iau strecurătoarea.

— Pe deasupra, era foarte romantic… Coboram din avion cu sufletul la gură, mă prezentam la hotel sperând să nu găsesc cheia la recepţie, îmi lăsam bagajele în camere necunoscute, cotrobăind peste tot ca să văd dacă trecuse deja pe acolo, plecam să lucrez, mă întorceam seara implorând cerul s-o găsesc în patul meu. Uneori era, alteori nu. Venea în toiul nopţii şi ne pierdeam unul în altul fără să fi schimbat o vorbă. Râdeam sub cearşafuri, minunându-ne că suntem acolo. În sfârşit. Atât de departe. Atât de aproape. Uneori, nu ajungea decât a doua zi, iar eu îmi petreceam noaptea la bar, pândind zgomotele din hol. Uneori nu venea şi o uram. Mă întorceam la Paris foarte prost dispus. La început chiar aveam de lucru, pe urmă, din ce în ce mai puţin… Inventam te miri ce ca să pot pleca. Uneori vizitam locurile, alteori nu vedeam nimic altceva decât camera de hotel. Ni s-a întâmplat chiar să rămânem în incinta aeroportului… Era ridicol. Nu avea nici o noimă. Uneori ne vorbeam tot timpul şi alteori n-aveam nimic să ne spunem. Fidelă promisiunii făcute, Mathilde nu vorbea aproape niciodată de viaţa ei sentimentală. Sau numai în pat, în intimitate. Evoca bărbaţi sau situaţii care mă înnebuneau, dar asta era tot pentru pat… Eram la discreţia acestei femei, cu aerul ei ştrengăresc când se prefăcea că greşeşte numele pe întuneric. Păream vexat, dar eram zdrobit. O posedam şi mai brutal când, de fapt, visam s-o strâng în braţe.

Când unul dintre noi se juca, celălalt suferea. Era complet absurd. Visam să o apuc şi

să o scutur până ce-şi varsă tot veninul. Să-mi spună că mă iubeşte. Să mi-o spună, ce dracu! Dar nu puteam, eu eram ticălosul. Toate astea, din vina mea…

S-a ridicat să-şi ia din nou paharul.

— Ce credeam eu? Că o să dureze ani de zile? Ani şi ani? Nu, nu credeam asta. Ne despărţeam pe furiş, trişti şi fâstâciţi, fără să vorbim vreodată despre rândul viitor. Nu, era de nesuportat… Și cu cât mă codeam, cu atât o iubeam mai mult, iar cu cât o iubeam mai mult, cu atât o credeam mai puţin. Mă simţeam depăşit, neputincios, răstignit. Nemişcat, resemnat.

— Resemnat cu ce?

— Că o s-o pierd într-o zi.

— Nu te înţeleg.

— Ba da… Sigur că mă înţelegi… Ce vrei să fi făcut? Nu răspunzi?

— Nu.

— Nu, sigur că nu poţi răspunde… Eşti persoana cea mai puţin nimerită ca să răspunzi la întrebarea asta…

— Mai exact, ce-i promiteai?

— Nu-mi mai aduc aminte… Îmi închipui că nu mare lucru, nu lucruri de neînchipuit. Nu, nu mare lucru… Aveam onestitatea să închid ochii când îmi punea întrebări şi să o sărut când aştepta un răspuns. Aveam aproape cincizeci de ani şi mă socoteam bătrân. Credeam că era sfârşitul drumului. Un sfârşit luminos… Îmi spuneam: „Să nu forţăm lucrurile, e aşa de tânără, ea o să plece prima“, şi de fiecare dată când o regăseam eram încântat, dar şi surprins. Cum? Mai e aici? De ce oare? Nu vedeam deloc ce găsea ea plăcut la mine şi-mi spuneam: „De ce atâta harababură, de vreme ce mă va părăsi?“. Era obligatoriu, era fatal. Nu exista nici un motiv ca ea să mai vină şi data viitoare, nici un motiv… Până la urmă, ajungeam chiar să sper că n-o să mai vină. Până acum, Viaţa se îngrijise atât de bine să hotărască totul în locul meu, aşa că de ce ar fi trebuit să se schimbe lucrurile? De ce? Oricum dovedisem că nu sunt făcut să iau frâiele în mână… În meseria mea, da, era un joc şi eram cel mai bun, dar în rest? Preferam să mă supun, preferam să mă consolez cu gândul că eu eram cel care se supunea. Preferam să visez sau să regret. E mult mai simplu…

Strămătuşa mea din partea tatălui, care era rusoaică, îmi spunea adesea:

„Eşti ca tata, ai nostalgia munţilor.

— Care munţi, Mouchka? o întrebam.

— Nostalgia munţilor pe care nu i-ai văzut, asta-i!“.

— Îţi spunea ea aşa?

— Da. Mi-o repeta de fiecare dată când mă uitam pe fereastră…

— Și la ce te uitai?

— La autobuze!

Râdea.

— Încă cineva care ţi-ar fi plăcut… Într-o vineri o să-ţi povestesc despre ea.

— O să ne ducem atunci la restaurantul *La Dominique*…

— O să ne ducem unde vrei, ţi-am spus deja.

Mi-a umplut ceaşca.

— Dar ea ce făcea în timpul ăsta?

— Nu ştiu… Muncea. Îşi găsise un post la Unesco, dar l-a părăsit curând. Nu-i plăcea să traducă toate salamalecurile lor. Nu suporta să stea închisă zile întregi ca să îngâne toate flecărelile oamenilor politici. Prefera lumea afacerilor, unde adrenalina era de calitate mai bună. Se plimba, îşi vizita fraţii, surorile, prietenii risipiţi în cele patru colţuri ale lumii. A rămas un timp în Norvegia, dar nu-i plăcea nici de aiatolahii ăia cu ochii de culoare deschisă, şi pe urmă îi era tot timpul frig… Iar când era sătulă de decalajele orare, rămânea la Londra şi traducea notiţe tehnice. Îşi adora nepoţii.

— Dar în afară de meserie?

— Ei, asta… Mister. Taină. N-am nici cea mai vagă idee. Totuşi, numai Dumnezeu ştie cât am încercat s-o trag de limbă… Se închidea în ea, folosea câte tertipuri, se fofila printre întrebările mele: „Lasă-mi măcar asta, îmi spunea, lasă-mi măcar demnitatea asta. Demnitatea femeilor care fac trotuarul. Oricum, nu-ţi cer prea mult“. Sau nu-mi rămânea nici ea datoare şi mă tortura râzând. „Ei, stai, nu ţi-am spus că m-am măritat luna trecută? Ce prostie, voiam să-ţi arăt fotografiile, dar le-am uitat. Îl cheamă Billy, nu e prea isteţ, dar se ocupă mult de mine, ştii…“

— Și asta te făcea să râzi?

— Nu. Nu prea.

— O iubeai?

— Da.

— Cum o iubeai?

— O iubeam.

— Și ce amintire păstrezi despre anii aceia?

— O viaţă ca o linie punctată… Nimic. Ceva. Din nou nimic. După aceea iar ceva. După aceea iar nimic… De fapt, a trecut foarte repede… Când mă gândesc, am impresia că povestea asta n-a durat decât un anotimp… Nici măcar un anotimp, o suflare. Un fel de miraj… Ne lipsea viaţa de zi cu zi. Cred că de asta suferea Mathilde cel mai mult… Bănuiam asta, îţi dai seama, dar am avut dovada într-o seară, după o lungă zi de lucru.

Când m-am întors, ea stătea la un birou mic şi scria ceva pe hârtia pentru scrisori a hotelului. Umpluse deja vreo zece pagini cu scrisul ei mărunt şi înghesuit.

„Cui îi scrii tu aşa? am întrebat-o aplecându-mă peste umărul ei.

— Ţie.

— Mie?“

„Mă părăseşte“, am avut timpul să mă gândesc şi deja nu mă mai simţeam prea bine.

„Ce ai? Eşti aşa de palid. Ce nu-i în ordine?

— De ce îmi scrii?

— Oh, de fapt nu-ţi scriu de-adevăratelea, scriu ce aş avea chef să fac împreună cu tine…“

Erau foi peste tot. În jurul ei, la picioare, pe pat. Am luat una la întâmplare.

> …să mănânc la iarbă verde, să dorm după masă pe malul unui râu, să mănânc piersici, creveţi, cornuri, orez vâscos, să înot, să dansez, să-mi cumpăr pantofi, lenjerie, parfum, să citesc ziarul, să casc gura la vitrine, să iau metroul, să pândesc ceasul, să te împing când te lăfăi în tot patul, să întind rufele, să merg la Operă, la Bayreuth, la Viena, la cumpărături în supermagazine, să fac grătare, să fac gălăgie că ai uitat cărbunii, să mă spăl pe dinţi odată cu tine, să-ţi cumpăr chiloţi, să tund gazonul, să citesc ziarul peste umărul tău, să nu te las să mănânci prea multe alune, să vizitez pivniţele de pe Loire şi pe cele de la Hunter Valley, să fac pe proasta, să trăncănesc, să-ţi prezint pe Martha şi pe Tino, să culeg mure, să gătesc, să mă întorc în Vietnam, să port un sari, să lucrez în grădină, să te trezesc iar pentru că sforăi, să mă duc la grădina zoologică, la piaţa de vechituri, la Paris, la Londra, la Melrose, la Piccadilly, să-ţi cânt şansonete, să nu mai fumez, să te rog să-mi tai unghiile, să cumpăr veselă, prostii, lucruri care nu folosesc la nimic, să mănânc îngheţată, să mă uit la oameni, să te bat la şah, să ascult jazz, reggae, să dansez mambo şi cha-cha-cha, să mă plictisesc, să fac fiţe, să stau îmbufnată, să râd, să te răsucesc pe degete, să caut o casă cu vedere spre o pajişte cu vaci, să umplu cu neruşinare cărucioarele la magazin, să revopsesc tavanul, să cos perdele, să stau la masă ceasuri întregi discutând cu oameni interesanţi, să te ţin de bărbiţă, să-ţi tund părul, să smulg buruieni, să spăl maşina, să văd marea, să revăd filme vechi romanţioase, să te tot chem, să-ţi vorbesc pe şleau, să învăţ să tricotez, să-ţi tricotez un fular, să deşir oroarea asta, să adun pisici, câini, papagali, elefanţi, să închiriez biciclete, să nu le folosesc, să stau întinsă în hamac, să recitesc poveşti pentru copii de pe vremea bunicii, să revăd rochiile lui Suzy, să beau margarita la umbră, să trişez, să învăţ să folosesc un fier de călcat, să arunc fierul de călcat pe fereastră, să cânt în ploaie, să fug de turişti, să mă ameţesc, să-ţi spun tot adevărul, să-mi amintesc că nu orice adevăr trebuie spus, să te ascult, să-ţi dau mâna, să-mi recuperez fierul de călcat, să ascult textele cântecelor, să pun ceasul să sune, să uit geamantanele, să mă opresc din alergat, să duc gunoiul, să te întreb dacă mă mai iubeşti, să discut cu vecina, să-ţi povestesc despre copilăria mea în Bahrein, despre inelele doicii mele, mirosul de *henné* şi bobiţele de chihlimbar, să fac bucăţele de pâine pentru înmuiat, să scriu etichete pentru borcanele de dulceaţă…

Și o ţinea aşa pagini după pagini… Pagini după pagini… Ţi-am spus ce-mi vine în minte, ce-mi amintesc. Era ceva de necrezut.

„De cât timp scrii toate astea?

— De când ai plecat.

— De ce?

— Pentru că mă plictisesc, mi-a răspuns ea pe un ton vesel, mor de plictiseală, închipuie-ţi!“

Am strâns tot maldărul acela şi m-am aşezat pe marginea patului ca să-mi fac o idee mai clară. Zâmbeam, dar, de fapt, atâta dorinţă, atâta energie mă paralizau. Zâmbeam totuşi. Știa să spună lucrurile aşa de nostim, de spiritual şi după aceea îmi pândea reacţiile. Pe una din pagini, înghesuit între „s-o pornesc de la zero“ şi „să lipesc fotografii“, era şi „un copil“, aşa, fără comentariu. Am continuat să inspectez imensa listă fără să reacţionez cumva, în timp ce ea îşi muşca buzele.

„Deci?“ Nu mai respira. „Ce crezi despre toate astea?

— Cine sunt Martha şi Tino?“, am întrebat-o.

După forma gurii, după cum i se lăsaseră umerii, după cum îi căzuse mâna, am ştiut că aveam s-o pierd. Că punându-i întrebarea asta îmi pusesem capul pe butuc. A intrat în baie şi a răspuns „Nişte oameni ca lumea“ înainte de a închide uşa. Și în loc să mă duc după ea, în loc să mă arunc la picioarele ei spunându-i că da, orice doreşte, pentru că da, trăiam pe lumea asta ca s-o fac fericită, am ieşit pe balcon să fumez o ţigară.

— Și atunci?

— Atunci nimic. Avea un gust amar. Am coborât la masă. Mathilde era frumoasă. Mai frumoasă ca oricând, mi s-a părut. Și vie şi veselă. Toată lumea se uita la ea. Femeile se întorceau după ea, iar bărbaţii îmi zâmbeau. Și ea… cum să-ţi spun… ea iradia… Pielea ei, faţa, surâsul, părul, gesturile, totul în ea capta lumina şi o răsfrângea cu graţie. Era un amestec de vitalitate şi de blândeţe care nu înceta să mă surprindă. „Eşti frumoasă“, i-am spus, iar ea a dat din umeri. „Aşa mă vezi tu.“ „Da“, am aprobat, „aşa te văd eu…“.

Și astăzi când mă gândesc la ea, după atâţia ani, e prima imagine care îmi vine în minte: ea, cu gâtul ei lung, ochii întunecaţi şi rochiţa ei maro în acea sufragerie austriacă, ridicând din umeri.

De altfel, toată această frumuseţe, această graţie nu erau întâmplătoare. Știa prea bine ce făcea în seara aceea: se făcea de neuitat. Poate mă înşel, dar nu cred… Era cântecul ei de lebădă, de rămas-bun, batista la fereastră. Era atât de fină, sigur că simţea… Chiar şi pielea ei era mai catifelată. Era oare conştientă de asta? Era o generozitate din partea ei sau numai o cruzime? Amândouă, cred… Amândouă.

Și în noaptea aceea, după mângâieri şi gemete, mi-a spus:

„Pot să-ţi pun o întrebare?

— Da.

— O să-mi răspunzi?

— Da“.

Am deschis ochii.

„Nu crezi că ne potrivim?“

Am fost dezamăgit, mă aşteptam la ceva mai… la o întrebare mai strălucitoare.

„Ba da.

— Și tu crezi aşa?

— Da.

— Eu cred că ne potrivim… Îmi place să fiu cu tine pentru că nu mă plictisesc niciodată. Nici când nu ne vorbim, nici când nu ne atingem, nici când nu suntem în aceeaşi încăpere, nu mă plictisesc. Nu mă plictisesc niciodată. Cred că e pentru că am încredere în tine, am încredere în gândurile tale. Pricepi tu asta? Tot ce văd şi tot ce nu văd la tine îmi place. Totuşi, îţi cunosc defectele. Dar tocmai asta e, am impresia că defectele tale se potrivesc cu calităţile mele. Nu ne temem de aceleaşi lucruri. Chiar şi demonii noştri se potrivesc! Tu, tu preţuieşti mai mult decât arăţi, şi eu, eu sunt opusul. Am nevoie de privirea ta ca să am un pic mai multă… substanţă. Cum se zice în franceză? Constanţă? Când vrei să spui că cineva e interesant înăuntrul lui.

— Profunzime?

— Asta e! Eu sunt ca un zmeu, dacă cineva nu ţine bine sfoara, vâj!, îmi iau zborul. Iar tu, e ciudat, îmi spun adesea că eşti destul de tare ca să mă reţii şi destul de inteligent ca să mă laşi s-o iau din loc…

— De ce-mi spui toate astea?

— Voiam să o ştii.

— De ce acum?

— Nu ştiu… Oare nu-i de necrezut să întâlneşti pe cineva şi să-ţi spui: cu persoana asta mă simt bine?

— Dar de ce-mi spui asta acum?

— Pentru că uneori am impresia că nu-ţi dai seama de şansa pe care o avem…

— Mathilde?

— Da.

— O să mă părăseşti?

— Nu.

— Nu eşti fericită?

— Nu prea tare.“

Și am tăcut amândoi.

A doua zi am umblat prin munţi şi în ziua următoare am plecat fiecare pe drumul

lui.

Ceaiul meu se răcea.

— E gata?

— Aproape.

— Câteva săptămâni mai târziu, a venit la Paris şi mi-a cerut să-i acord câteva momente. Eram fericit şi contrariat în acelaşi timp. Am mers multă vreme abia vorbindu-ne, pe urmă am dus-o să mâncăm la rondul de pe Champs-Elysées.

Când tocmai prinsesem curaj să-i ţin mâinile strâns în ale mele, m-a lovit în moalele capului.

„Pierre, sunt gravidă.

— Cu cine?“, am răspuns eu pălind.

S-a ridicat radioasă.

„Cu nimeni.“

Și-a pus paltonul şi a împins scaunul. Un surâs extraordinar îi brăzda faţa.

„Îţi mulţumesc, ai spus cuvintele pe care le aşteptam. Da, am făcut tot drumul până aici numai ca să aud cuvintele astea două. A fost cam riscant.“

Eu bâiguiam ceva, voiam să mă ridic, dar piciorul mesei mă… A făcut un semn.

„Nu te mişca.“

Ochii îi străluceau.

„Am avut ce am vrut. Nu reuşeam să te părăsesc. Nu pot să-mi petrec viaţa aşteptându-te, dar… Nimic. Trebuia să aud cuvintele astea două. Trebuia să-ţi văd laşitatea. S-o pipăi cu degetele mele, înţelegi? Nu, nu te mişca… nu te mişca, îţi spun! Nu te mişca! Acum trebuie să plec. Sunt atât de obosită… Dacă ai şti cât sunt de obosită, Pierre… Eu… nu mai pot…“

M-am ridicat.

„Mă laşi să plec, spune? O să mă laşi? Trebuie să mă laşi să plec acum, trebuie să mă laşi… Se înăbuşea – Mă laşi să plec, nu-i aşa?“

Am consimţit.

„Dar ştii că te iubesc, ştii, nu-i aşa?“, am reuşit să scot din gură.

S-a îndepărtat şi s-a întors înainte de a trece pragul. M-a privit fix şi a dat din cap într-o parte şi în alta.

*

*   *

Socrul meu s-a ridicat ca să omoare o gânganie de pe lampă.
Și-a turnat ce mai rămăsese din sticlă în pahar.

— Acum e gata?
— Da.
— Și n-ai alergat după ea?
— Ca-n filme?
— Da. Cu încetinitorul…
— Nu. M-am dus să mă culc.
— Să te culci?
— Da.
— Unde?
— Acasă, unde dracu'!
— De ce?
— O mare oboseală, o mare lehamite… Se împlineau deja mai multe luni de când eram obsedat de un copac uscat. La orice oră din zi şi din noapte, visam că mă urc într-un copac uscat şi că mă las să alunec în trunchiul lui scorburos. Iar căderea era domoală, domoală… ca şi cum mă loveam de corola unei paraşute. Mă loveam, cădeam mai jos şi iar mă loveam. Mă gândeam tot timpul la asta. În şedinţe, la masă, în maşină, când încercam să adorm. Mă urcam în copacul meu şi mă prăbuşeam.
— Depresie?
— Fără vorbe mari, te rog, fără vorbe mari… Știi bine cum se petrec lucrurile astea în familia Dippel, a ricanat el, ai spus-o adineaori. Nici umoare, nici secreţie, nici fiere. Nu, nu puteam să-mi permit cu decenţă genul ăsta de capricii. Am făcut deci o hepatită. Era mai convenabil. M-am trezit a doua zi cu albul ochilor galben ca lămâia, greaţă de orice şi urina închisă la culoare, scamatoria era gata. O hepatită urâtă la un om care călătorea, era de înţeles.
În ziua aceea m-a dezbrăcat Christine.
Nu puteam să fac nici cel mai mic gest… O lună întreagă am zăcut la pat, îngreţoşat şi epuizat. Când mi-era sete, aşteptam să intre cineva în cameră să-mi dea un pahar, şi când mi-era frig nu aveam putere nici să trag pătura pe mine. Nu permiteam să se deschidă obloanele. Devenisem un bătrân. Bunătatea lui Suzanne, neputinţa mea, şuşotelile copiilor, totul mă epuiza. Nu se putea oare închide uşa o dată şi bine şi să fiu lăsat singur cu durerea mea? Oare Mathilde ar fi venit dacă… Oare… Oh… Eram aşa de obosit. Și amintirile, regretele şi laşitatea mea mă doborau şi mai tare. Cu ochii pe jumătate închişi, abia respirând, mă gândeam ce dezastru fusese viaţa mea. Fericirea

fusese la doi paşi şi o lăsasem să treacă doar ca să nu-mi complic existenţa. Ar fi fost atât de simplu, totuşi. N-ar fi trebuit decât să întind mâna. Restul s-ar fi aranjat într-un fel sau altul. Până la urmă totul se aranjează când eşti fericit, nu crezi?

— Nu ştiu.

— Ba eu ştiu. Poţi să mă crezi, Chloé. Nu ştiu multe, dar asta o ştiu. Nu sunt mai pătrunzător decât alţii, numai că am de două ori vârsta ta. De două ori vârsta ta, îţi dai seama? Viaţa, chiar şi când o negi, chiar şi când o neglijezi, chiar şi când refuzi s-o accepţi, e mai puternică decât tine. Mai puternică decât orice. Oamenii s-au întors din lagăre şi au făcut copii. Bărbaţi şi femei care fuseseră torturaţi, care îi văzuseră murind pe cei apropiaţi şi îşi văzuseră casele incendiate au reînceput să alerge după autobuz, să vorbească despre vreme şi să-şi mărite fetele. E de necrezut, dar aşa e. Și pe urmă, cine suntem noi ca să ne dăm atâta importanţă? Ne agităm, vorbim tare şi cu asta ce-i? De ce? Ce-i cu asta, la urma urmelor?

Ce mai face micuţa Sylvie pentru care Paul a murit în camera de alături? Ce s-a mai întâmplat cu ea?

Focul se stingea…

S-a ridicat să mai pună un buştean.

Și eu, mă gândeam, eu unde sunt în toată treaba asta?

Unde sunt eu?

Stătea îngenuncheat în faţa căminului.

— Mă crezi, Chloé? Mă crezi când îţi spun că viaţa e mai tare ca tine?

— Sigur că da…

— Ai încredere în mine?

— Depinde în ce zi.

— Dar azi?

— Azi, da.

— Atunci ai face bine să te duci la culcare acum.

— N-ai mai văzut-o niciodată? N-ai mai încercat niciodată să afli veşti despre ea? Nu i-ai telefonat niciodată?

A oftat.

— Nu ţi-a fost destul?

— Nu.

— Am sunat la sora ei, bineînţeles, m-am dus chiar acolo, dar fără folos. Pasărea zburase… Ca s-o regăsesc ar fi trebuit să ştiu în ce emisferă s-o caut… Și pe urmă,

promisesem s-o las în pace. E o calitate ce mi se poate recunoaşte totuşi. Sunt un jucător corect.

— E complet idiot ce spui acum. Problema nu era să fii jucător bun sau prost. Să ştii sau să nu ştii să pierzi. E complet debil ca raţionament, debil şi pueril. Nu era totuşi un joc… Sau da? Era un joc?

Se bucura.

— Hotărât lucru, nu-mi fac griji pentru tine, draga mea. Nici nu-ţi închipui cât te respect. Tu eşti tot ce nu sunt eu, eşti titanul meu şi bunul tău simţ ne va salva pe toţi…

— Eşti beat, nu-i aşa?

— Glumeşti? Nu m-am simţit niciodată aşa de bine!

S-a ridicat ţinându-se de muchia şemineului.

— Hai să ne culcăm acum.

— N-ai terminat…

— Tot mai vrei să mă auzi trăncănind?

— Da.

— De ce?

— Pentru că îmi plac poveştile frumoase.

— Găseşti că e o poveste frumoasă?

— Da.

— Și eu…

— Ai revăzut-o, nu-i aşa? La Palais-Royal?

— De unde ştii?

— Dumneata mi-ai spus!

— Zău? Am spus eu asta?

Am confirmat.

— Atunci o să fie ultimul act…

În ziua aceea invitasem nişte clienţi la Grand Véfour. Françoise organizase totul. Vinuri scumpe, bătăi pe umăr şi vorbe afectate. Pusesem totul la bătaie. Era atâta vreme de când trebuia să mă înham şi la asta… A fost o masă lipsită de orice interes. Totdeauna am urât chestiile astea. Să petrec ore întregi la masă cu inşi de care puţin îmi pasă şi să-mi toarne toate poveştile lor de la serviciu… Mai şi treceam drept încuiatul care strică cheful bandei, din cauza ficatului meu. Foarte multă vreme n-am mai băut un strop de alcool şi îi întrebam pe chelneri ce era în fiecare fel de mâncare. În sfârşit, vezi genul de om sâcâitor… Afară de asta, nu prea îmi place compania bărbaţilor. Mă plictisesc. Nimic nu s-a schimbat de pe vremea internatului. Filfizonii sunt mereu

aceiaşi, la fel şi zeloşii…

Aici ajunsesem cu viaţa mea, în faţa uşii unui mare restaurant, cam greoi, cam sătul să-mi pregătesc încă un trabuc, visând la clipa în care voi putea, în sfârşit, să dau drumul la curea, când am zărit-o. Mergea repede, aproape că alerga, şi trăgea după ea un băieţel bosumflat. „Mathilde?“, am murmurat eu. Am văzut-o pălind. Am văzut cum îi fuge pământul de sub picioare. N-a încetinit. „Mathilde!“, am repetat mai tare, „Mathilde!“. Și am luat-o la fugă ca un hoţ. „Mathiiilde!“ Aproape urlam. Băieţelul a întors capul.

Am invitat-o să bem o cafea sub arcade. N-a avut puterea să refuze… Era încă atât de frumoasă. Mă sileam. Eram puţin stângaci, puţin prostănac, puţin glumeţ. Era greu.

Unde trăia? De ce era aici? Să-mi vorbească despre ea. Spune-mi, cum o duci? Trăieşti aici? Trăieşti la Paris? Îmi răspundea în silă. Nu era în largul ei şi îşi tot muşca linguriţa. Oricum n-o ascultam, n-o mai ascultam. Mă uitam la băieţelul blond care adunase toate colţurile de pâine de pe mesele din jur şi arunca firimituri la păsări. Făcuse două grămăjoare, una pentru vrăbii, alta pentru porumbei, şi dirija lumea asta măruntă cu pasiune. Porumbeii nu aveau voie să mănânce firimiturile celor mai mici. „*Go away, you!*“, striga el, lovind cu piciorul, „*Go away, you stupid bird!*“. În momentul în care m-am întors spre mama lui şi am deschis gura, ea mi-a retezat vorba:

„Nu te frământa, Pierre, nu te frământa. Nu are cinci ani… Nu are cinci ani, înţelegi?“

Mi-am înghiţit vorbele.

„Cum îl cheamă?

— Tom.

— Vorbeşte englezeşte?

— Englezeşte şi franţuzeşte.

— Mai ai şi alţi copii?

— Nu.

— Tu… Tu… Vreau să zic… trăieşti cu cineva?“

A râcâit zahărul de pe fundul ceştii şi mi-a zâmbit.

„Trebuie să plec acum. Suntem aşteptaţi.

— Deja?“

Se ridicase.

„Pot să vă las undeva, eu…“

Și-a luat poşeta.

„Pierre, te rog…“

Și atunci m-am prăbuşit. Nu mă aşteptam deloc. Am început să plâng amarnic. Eu… Puştiul ăsta ar fi fost al meu. Eu ar fi trebuit să-i arăt cum să gonească porumbeii, eu ar fi trebuit să-i iau de jos puloverul şi să-i pun şapca. Eu ar fi trebuit s-o fac. Afară de asta, ştiam că mă minţea! Avea mai mult de patru ani puştiul. Totuşi, nu eram orb! Știam foarte bine că mă minţea. De ce mă minţea aşa? De ce m-a minţit? Nu ai dreptul să minţi aşa! Nu… Plângeam în hohote. Voiam să-i spun că…

Și-a împins scaunul.

„Te las acum. Eu am plâns deja tot ce era de plâns."

— Și după aceea?

— După aceea am plecat…

— Nu. Vreau să zic, cu Mathilde, după?

— După, s-a terminat.

— De tot, de tot?

— De tot.

Lungă tăcere.

— Oare minţea?

— Nu. De atunci am devenit atent. L-am comparat cu alţi copii, cu fetele tale… Nu, cred că nu minţea. Copiii sunt aşa de înalţi acum… Cu toate vitaminele astea pe care le puneţi în biberoane… Mă gândesc câteodată la el. Trebuie să aibă aproape cincisprezece ani… Trebuie să fie mare de tot, puştiul.

— N-ai mai încercat s-o revezi niciodată?

— Nu.

— Și astăzi? Poate că ea…

— Astăzi, s-a terminat. Astăzi, eu… Nici nu ştiu dacă aş mai fi în stare să…

Deplia apărătoarea pentru foc.

— Nu mai am chef să vorbesc despre asta.

S-a dus să încuie uşa de la intrare şi a stins toate lămpile.

Nu mă mişcam de pe canapea.

— Hai, Chloé… Ai văzut cât e ceasul? Du-te la culcare acum.

N-am zis nimic.

— Mă auzi?

— Dragostea e o porcărie, atunci? Asta e? Nu merge niciodată?

— Ba da, merge. Dar trebuie să te baţi…

— Să te baţi cum?

— Să te baţi cât de puţin. Câte puţin în fiecare zi, să ai curajul să fii tu însuţi, să te hotărăşti să fii feri…

— Oh! cât de frumos e ce spui! Ai zice că e din Paulo Coelho…

— Bate-ţi joc, bate-ţi joc…

— Să fii tu însuţi, adică să-ţi părăseşti nevasta şi copiii?

— Cine spune să-ţi părăseşti copiii?

— Oh! Opreşte-te. Înţelegi prea bine ce vreau să spun…

— Nu.

Am început iar să plâng.

— Hai! Du-te acum. Lasă-mă. Nu mai pot să-ţi suport bunele sentimente. Nu mai pot. Mi-a ajuns până-n gât, domnule Jupuit de viu, mi-a ajuns până-n gât…

— Mă duc, mă duc. Dacă mă rogi aşa de frumos…

Când să iasă din cameră, a spus:

— O ultimă poveste, pot?

Nu voiam.

— Într-o zi, e mult de-atunci, m-am dus la brutărie cu fetiţa mea. Se întâmpla rar să mă duc la brutărie cu fetiţa mea. Se întâmpla rar să-i dau mâna şi încă şi mai rar să fiu singur cu ea. Trebuie să fi fost într-o duminică dimineaţa, era multă lume la brutărie, oamenii cumpărau prăjituri cu spumă de căpşuni şi torturi de îngheţată. Ieşind, fetiţa mi-a cerut să-i dau colţul baghetei. Am refuzat. Nu, i-am răspuns, nu. Când o să fim la masă. Ne-am întors şi ne-am aşezat toţi să prânzim. O familie simpatică. Pâinea am tăiat-o eu. Ţineam la asta. Voiam să-mi ţin promisiunea. Dar când i-am întins colţul, fetiţa i l-a dat fratelui ei.

— Păi, n-ai spus că-l vrei?…

— Atunci îl voiam, a răspuns ea desfăcându-şi şervetul.

— Dar are acelaşi gust, am insistat, e acelaşi…

Și-a întors capul.

— Nu, mulţumesc.

Mă duc să mă culc, o să te las pe întuneric dacă asta pofteşti, dar înainte de a stinge aş vrea să pun o întrebare. Nu ţi-o pun ţie, nu mi-o pun mie, o pun la pereţi:

— Oare fetiţa aceea încăpăţânată n-ar fi preferat să trăiască lângă un tată mai fericit?